Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 29 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Vasario-February 4, 1948 ★ ★ ★ Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Kriokliai

Kai Čikagiečiai Šaukia,
Reikia Atsiliepti.
Ant Bolševikų Susimylėsią.
Didelio Nusidėjėlio Ilgos
Išpažintys.
Kuris Jų Meluoja?
Rašo A. BIMBA

Prašau, skaitykite:

"Šiais metais bandžiau išsaukti Lietuvių Literatūros Draugijos Antrąjį Apskritį į lenktynes naujų narių gavime, bet jūs, draugai, mandagiai nutylėjote. Matyt, jūs tai darėte sąmoningai, nes pamenate lenktynių rezultatus 1946 metais."

Taip rašo Centro sekretoriui veiklusis LLD Čikagiškės Pirmosios Apskrities sekretorius S. Vėšys.

★ ★ ★

Kodėl mūsų apskrities viršininkai neatsiliepė?

Tiesa, 1946 metų lenktynėse bruklyniečiai buvo smarkiai supliekti. Bet tas prakišimas neturėtų mus amžinai kankinti.

★ ★ ★

Čikagos apskritis taip įsidrąsino, jog ji nebepasitenkina išgąsdinus brooklyniečius. Drg. Vėšys rašo, kad ji nesibijo nė visos Massachusetts valstijos apskrities.

Nejaugi ir tos apskrities draugai "diplomatiškai" tylės ir neatsilieps į čikagiečių pakvietimą stoti į lenktynes?

★ ★ ★

Draugiškos lenktynės yra geras dalykas. Vajus be lenktynių, kaip veselija be muzikantų.

Massachusetts valstijos draugai, supliekdami čikagiečius, nors dalinai išgelbėtų ir brooklyniečių garbę.

★ ★ ★

Jeigu viskas eis, kaip klerikalai galvoja, tai "bolševikai bus priversti pasitraukti už prieškarinių laikų Rusijos sienos." Bet toliau jie jų nebevysią. "Kaś jau paskui su pačiais bolševikais atsitiks, tai jau pačių Rusijos žmonių reikalas," sako Čikagos kunigų Draugas (sausio 30 d.).

Čia daromas didelis nusileidimas. Pirmiau tas pats Draugas žadėdavo su visais bolševikais ant visados visur apsidirbti. Jis žadėjo ne tik visą pasaulį, bet ir rusus nuo bolševizmo išgydyti.

Dabar pasilieka vieni menševikai bolševizmą kovoti iki mirties. Grigaitis nežada jokių kompromisų. Arba jis, arba bolševikai — ir jam ir jiems neužtenką vietos po ta pačia saule.

★ ★ ★

Pernai Kazys Škirpa, išgarsėjęs Hitlerio pastumdėlis, atspausdino fašistinėje spaudoje ilgą išpažintį. Aš maniau, kad ten jis prisipažino prie tiek griekų, jog jiems vietos nebeužtenka nė ant didžiausio jaučio skūros. Bet dabar Clevelando Dirvoje vėl skaitau jo naują išpažintį.

★ ★ ★

Pavyzdžiui, Škirpa pirmiau pamiršęs pasisakyti, kad Hitleris nesiskaitęs su Justo Paleckio notomis, kad visas jas dėjęs į atmatų krepšį ir visuomet formališkai Škirpą laikęs pripažintu Lietuvos atstovu. Škirpa tuo labai didžiuojasi.

Už tą didelę malonę, aišku, Škirpa gerai hitlerininkams atsimokėjo, organizuodamas Lietuvoje fašistinį suokalbį prieš Lietuvos vyriausybę.

★ ★ ★

Anglijos užsienio reikalų sekretorius menševikas Bevinas griežtai teigia, kad komunistai Rumunijoje sumobilizavo 15,000 žydų, susodino į du laivu ir išsiuntė Palestinon.

Tuo tarpu toks pat geras menševikas ir "diplomatas" Grigaitis taip pat griežtai tvirtina, kad komunistai kietai užtrenkė Rumunijos vartus ir nė vieno žydo nebenori išleisti Palestinon. Nes, girdi, britai pasižadėjo iš Palestinos išsikraustyti ir Maskvai nebeliko reikalo siųsti Palestinon žydus britams erzinti (N., sausio 30 d.).

Kuris iš jų susiriesdamas meluoja?

MAINIERIŲ UNIJA KETINA VEIKT, NES KOMPANIJOS LAUŽO SUTARTĮ DĖL PENSIJŲ ANGLIAKASIAMS

Unijos Pirmininkas John Lewis Nurodo, jog Angliakasyklų Savininkai Jau 7 Mėnesiai Kai Mindžioja Sutartį

Washington. — Manierių unijos pirmininkas John L. Lewis persergėjo minkštųjų angliakasyklų kompanijas, kad unija "turi teisę daryti bet kokius reikalingus žingsnius" dėl to, jog kasyklų savininkai atsisakė įkurti pensijų fondą mainieriams. Lewis nurodo, kad 1947 m. sutartyje savininkai sutiko įsteigti pensijų fondą (lėšomis unijinės gerovės fondo).

"Septyni mėnesiai praėjo nuo to laiko, ir jūsų (savininkų) atstovai vis dar nevykdo tos pareigos, privalomos jiems pagal sutartį", — sako Lewis savo laiške kompanijoms.

Menama, kad jis grąsina pašaukti streikan daugiau kaip 400,000 minkštųjų angliakasyklų mainierių, kuomet baigsis dabartinė sutartis.

Unijinės gerovės fondas buvo įsteigtas pirm dvejų metų su vidaus reikalų sekretoriaus J. A. Krugo sutikimu. Pagal naująją sutartį, savininkai turi į šį fondą mokėti po 10 centų nuo kiekvieno iškasamo anglies tono. Tačiaus jie dabar tvirtina, kad tokių įmokėjimų neužtektų pensijų fondui, kurį jie prižadėjo sutartyje su unija. Todėl jie laužo šį sutarties posmą.

Buvo numatoma $100 mėnesinė pensija mainieriui, sulaukusiam 60 metų amžiaus ir dirbusiam kasyklose ne mažiau kaip 20 metų. Mainierio šeimos nariams taipgi buvo skiriama tam tikra parama iš pensijų fondo.

Tūkstančiai Arabų Buriasi Karui Prieš Palestinos Žydus

Damaskas, Syrija, vas. 3. — Pranešama, jog tūkstančiai ginkluotų arabų susitelkė Syrijoj ir Lebane karui prieš Palestinos žydus. Girdėta, kad jie šio mėnesio 15 d. padarysią įsiveržimą Palestinon ir skersią nepasiduodančius žydus. Tie arabai sugužėjo iš Egipto, Irako, Syrijos, Lebano ir Transjordano. Dvasinis arabų vadas el Husseini (tarnavęs Hitleriui) šaukia arabus į "šventąjį" karą.

G. Eisler Vėl Suimtas Deportavimui

New York. — Valdžios agentai iš naujo suėmė vokietį Gerhartą Eislerį, nacių priešą, ir nugabeno jį į Ellis Islandą, kur ir laikys deportavimui iš Amerikos. Po pirmojo arešto Eisleris buvo paleistas po užstatu. Dabar jis vėl suimtas pagal senąjį kaltinimą, jog atvykdamas Amerikon jis slėpė, kad priklausė Vokietijos Komunistų Partijai.

Civilių Teisių Kongreso advokatai, ginantieji Eislerį, pareiškė, jog jis todėl antru kartu areštuotas, kad negalėtų sakyti prakalbų.

Amerika Nežada Atšaukti Karo Laivų iš Italijos

Washington. — Jungtin. Valstijos atmetė Sovietų protestą dėl to, kad Amerika laiko savo karo laivus Italijos prieplaukose; sako, tie laivai ten "vieši" su Italijos valdžios leidimu.

Sovietų protesto nota tvirtino, jog karinių Amerikos laivų laikymas Italijos uostuose laužo talkininkų taikos sutartį su Italija. Sutartyje nustatyta, kad talkininkai turi ištraukt visas karines savo jėgas iš to krašto iki 1947 m. gruodžio 15 d.

Jungtinės Valstijos Smarkiai Gaminasi Naujus Atom-Ginklus

Washington. — Praeitais metais Amerika išvystė naujus atominius ginklus ir dabar pagamina kur kas daugiau atominių karo įrankių, — sako Atominės Jėgos Komisija, raportuodama kongresui. Buvę padaryta svarbių atominių atradimų ir civiliams tikslams, bet dar ilgai negalima bus pritaikyti atominės jėgos kasdieniniams žmonių reikalams, kaip įspėja ta valdinė komisija. Kas iš tikrųjų nuveikta, tatai komisija slepia, kalbėdama tik neaiškiais žodžiais.

3,100 specialiai paruoštų sargų be atlaidos saugo atominius fabrikus ir jų darbininkus. Valdžios agentai padarė 40,000 tyrimų dirbantiems tuose fabrikuose asmenims. Nauji darbininkai taip košiami, kad iš 14,000 norėjusių gauti užsiėmimo atominiuose projektuose buvo priimta tiktai 1,000.

Daugiausia atominės uraniumo medžiagos buvo gauta iš svetimų kraštų, kurių žemėj yra daugiau tos medžiagos, negu Jungtinėse Valstijose.

Lietuvių Kultūrinio Centro Reikalai

Norime karštai ir širdingai padėkavoti Detroito Aido Chorui už gražią paramą Kultūriniam Centrui. Mes žinome, kad yra daug lietuviškų organizacijų, kurios turi išduose gražias sumas pinigų ir galėtų taip pat prisidėti prie šio prakilnaus darbo, pasipirkdamos Lietuvių Namo Korporacijos šėrų. Detroitiečių choras suteikia visoms organizacijoms sektiną pavyzdį. Kuri bus sekama organizacija? Pradžioje mėnesio įvyksta organizacijų susirinkimai. Kultūrinio Centro prietelius ir patrijotus prašome šį klausimą susirinkimuose pakelti ir apsvarstyti. Lauksime!

Sekami asmenys prisidėjo:

ŠĖRAIS

Detroit Aido Chorus, Detroit, Mich.	$100.00
Victor Rimkus, Hudson, Mass.	25.00
Julia Zulienė, Hyde Park, Mass.	25.00
Jonas Zulis, Hyde Park, Mass.	25.00
Juozas ir Katrė Juodeška, Newark, N. J.	25.00

PASKOLOMIS

Gaišinnas — Mass.	$400.00

Visais reikalais rašykite:
LITHUANIAN BUILDING CORPORATION,
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

Draugiškumo Sutartis tarp Amerikos ir Italijos

Roma. — Jungtinių Valstijų ambasadorius James Cl. Dunn ir Italijos užsienio reikalų ministras Carlo Sforza vas. 2 d. pasirašė draugiškumo, prekybos ir laivininkystės sutartį dešimčiai metų. Tai palankiausia Italijai sutartis iš visų sutarčių, kurias Amerika padarė su bet kokiais europiniais kraštais po karo. Sutartis, be kitko, žada lygų abiejų šalių piliečių teisių gerbimą; ketina apsikeisti žiniomis, kultūriniais dalykais, studentais ir t.t.

Amerikos ambasadorius Dunn, pasirašydamas sutartį, užginčijo kairiųjų įtarimus, kad amerikonai nori pavergti Italiją.

(Amerikiečių laikraščių kolumnistai tvirtina, jog Amerikos karo laivų laikymas Italijos uostuose ir šios sutarties padarymas tarnaus klerikalinei de Gasperio valdžiai ateinančiuose rinkimuose prieš socialistų-komunistų sąryšį. Prie jų prisidėjo ir kai kurios kitos kairiųjų grupės. Tokiu būdu tapo sudarytas Liaudies Frontas.)

PREZID. TRUMANAS SIŪLO PLANĄ DĖLEI TEISIŲ LYGYBĖS

Washington. — Prezid. Trumanas ragino kongresą išleisti įstatymus, kurie baustinai uždraustų linčiuoti negrus. Vas. 2 d. jis įteikė kongresui savo planą dėlei teisių lygybės rinkimuose ir samdyme darban žmonėms, nežiūrint jų spalvos, tautybės ar religijos.

Prezidentas, tarp kitko, siūlo:

Panaikinti mokesčius už teisę balsuoti federaliuose rinkimuose kai kuriose (pietinėse) valstijose; atnaujinti teisingos samdos įstatymą, kuris buvo išleistas karo metu; neskirstyti negrų nuo baltųjų (pagal Jim Crow paprotį) traukiniuose, gatvekariuose ir auto-busuose.

Suteikti balsavimų teisę rinkimuose Columbijos Distrikto piliečiams.

Hawajų ir Alaskos teritorijas perorganizuoti į valstijas.

Ką Sako Daily Worker

New Yorko Daily Worker pastebi, kad prez. Trumanas nereikalauja teisių lygybės žmonėms skirtingų politinių pažiūrų. Daily Worker nurodo į kairiųjų persekiojimus, deportavimus ir kitus pasimojimus prieš pilietines teises asmenų, kurie nesutinka su demokratų - republikonų politika.

Kartu Daily Worker primena, kad sumanymai prieš negrų linčiavimus ir už teisių lygybę jiems jau seniai įteikti kongresui, bet Trumanas nekovojo už juos. Taigi dabartiniai prezidento siūlymai esą tik mėginimas gauti negrų balsus ateinančiuose rinkimuose.

Dar 20 Jankių Talkaus Graikų Monarchistams

Athenai, Graikija.—Amerika atsiuntė dar tris savo oficierius ir 17 saržentų bei technikų, kad mokytų Graikijos monarchistų armiją kariauti prieš partizanus.

Pirmiau buvo atsiųsta keli desėtkai Amerikos karininkų talkon monarchistams — 14 pulkininkų, 5 majorai, 19 leitenantų ir kt. Pastarieji jau veikia monarchistų pulkų ir divizijų komandose šiaurin. mūšių fronte prieš demokratus-partizanus.

WASHINGTONO VYRIAUSYBĖ ATMETA SOVIETINIUS KALTINIMUS, KAD AMERIKA RUOŠIA IRANĄ KARUI

Sovietai Įtarė, Kad Amerikonai Stato Iranui Pasienio Tvirtoves, Fotografuoja Sovietų-Irano Rubežių ir tt.

Washington. — Amerik. valstybės departmentas atmetė Maskvos radijo įtarimus, kad amerikonai statydina tvirtoves šiauriniame Irane, arti sovietinės sienos; ginkluoja Irano armiją amerikiniais ginklais; iš oro apžvalginėja ir fotografuoja Irano-Sovietų rubežių ir t.t. Anot Washingtono valdžios, Sovietai, girdi, iškraipo faktus, taip kaltindami Ameriką.

(Sovietų ambasadorius Ivan Sadčikov užprotestavo Irano valdžiai, kad Irano kariniai pasiruošimai su amerikonų pagalba sudaro pavojų sovietiniam rubežiui. Sovietų protesto nota, tarp kitko, sako:

(Amerikos karininkai padeda perorganizuoti Irano armiją, kuri ginkluojama tokiais pat amerikiniais ginklais, kokių Amerika duoda Turkijai.

(Amerikonai pertvarko karinę Irano pramonę, pritaikydami ją amerikiniams ginklams ir amunicijai. Jie stato Irane milžinišką lėktuvų stovyklą netoli sovietinio rubežiaus; taipgi stato požeminius žibalo sandėlius pietiniame Irane.

(Vis daugiau atvyksta į Iraną Amerikos atstovų ir karinių patarėjų.)

Amerikos valstybės departmentas atsako: Tik 40 amerikinių technikų ir karinių patarėjų **oficialiai** darbuojasi Irane. 18 oficierių ir 8 saržentai padeda perorganizuoti ir lavinti Irano armiją. Amerikos generol. H. Norman Schwarzkopf vadovauja karinei pasiuntinybei, kuri padeda perorganizuoti Irano žandarmeriją. Schwartzkopfo pasiuntinybėj yra 4 pulkininkai, 3 majorai ir 6 saržentai.

Graikų Partizanai Puola Monarchistus 3-se Srityse

Athenai, Graikija.—Partizanai atakavo monarchistus vidurinėje Graikijoje, ties Korintho Įlanka ir istoriniu Parnasso kalnu. Monarchistai sakosi atmušą partizanus ir padarą jiems daugiau nuostolių. Monarchistinė valdžia pranešė, jog 1,500 partizanų buvo įsiveržę į keturis miestelius bei kaimus Ptolemais srityje, vakarinėje Makedonijoje. Eina mūšiai tarp monarchistų armijos ir partizanų, kurie įsitvirtinę Maluni kalnuose, šiaurvakarinėje Epiro provincijos dalyje.

Trijų Milionų Vokiečių Streikas Suparalyžiavo Vakarinę Vokietiją

Frankfurt, Vokietija. — Trys milionai vokiečių darbininkų streikavo per 24 valandas Bizonijoj, tai yra, anglų-amerikonų užimtuose ir apvienytuose plotuose vakarin. Vokietijoje. Streikas sustabdė fabrikus, uždarė krautuves ir mokyklas, sulaikė traukinius ir gatvekarius. Streikieriai per didžiausias iki šiol demonstracijas protestavo, kad jie palaipsniui badu marinami, ir reikalavo daugiau maisto.

MURRAY PILNAI UŽGIRIA MARSHALLO PLANĄ

Washington. — CIO pirmininkas Philip Murray pilnai užgyrė Marshallo planą vakarinei Europai prieš komunizmą ir sakė: "Tai būtų kriminalis nusikaltimas, jeigu kongresas mažiau pinigų tam planui skirtų, negu Trumanas reikalauja."

ORAS.—Būsią šalta.

Amerika Paliuosuoja Bilioną Dol. Vakarų Europos Piliečiam

Washington. — Jungtinės Valstijos greitu laiku paliuosuos $1,100,000,000, kurie priklauso vakarinės Europos šalių piliečiams, bet buvo užšaldyti karo metu, kaip pranešė Amerikos iždo sekretorius John W. Snyder.

(Bet Amerika atsisako paliuosuoti virš $60,000,000 Jugoslavijos aukso ir tvirtų užsieninių pinigų. Jugoslavija, prieš pat nacių įsiveržimą, persiuntė tuos pinigus Amerikon, kuri juos ir užšaldė. Jugoslavijos vyriausybė dėl to apskundė šią šalį Jungtinėms Tautoms.)

Apart $1,100,000,000 užšaldytų vakarinės Europos piliečių pinigų, iki šiol buvo $4,300,000,000 laisvojo jų turto. Iš tos sumos anglams priklauso $2,300,000,000, francūzams apie $350,000,000 ir t.t.

Kai kurie republikonai kongreso nariai siūlė laikyti vakarinės Europos piliečių turtus šioje šalyje, kaip užstatus už "paskolas", kurios bus duodamos pagal Marshallo planą. Bet Trumano valdžia sako, neliesti tos europiečių nuosavybės.

Šanghai, Chinija. — **Policija puolė 7,000 streikierių demonstraciją. 3 žmonės tapo sužeisti.**

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. —:— Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNIŠKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Henry Wallace Kandidatūra ir Komunistai

Trečiosios partijos kandidatas į Jungtinių Valstijų prezidentus pasikvietė spaudos korespondentus ir išdėstė savo nusistatymą svarbiaisiais šių dienų reikalais. Jo argumentai yra sveiki ir logiški.

Henry Wallace pareiškė, kad jis neatmes komunistų paramos, jeigu jie ją teiks jo kandidatūrai būsimuose rinkimuose. Jis atmeta tą pasaką, kad komunistai esanti neamerikinė politinė grupė ir kad jie siekią spėka nuversti Amerikos valdžią. Wallace priminė Aukščiausio Teismo išreikštą nuomonę, kad toks užmetimas Amerikos komunistams neturi pamato.

Sveikas Wallace'o ir toks pasakymas, kad jeigu komunistai rems jo kandidatūrą, tai jie rems ne savo pagamintą programą, bet visų bendrąją programą. Jis pasakė, kad jis nėra nei komunistas, nei socialistas, nei šiaip marksistas, bet jis nesuranda nieko kriminališko propagandoje už įvedimą Amerikoje kitokios socialinės santvarkos bei skelbime kitokių socialinių idėjų, nors ir kažin kaip jis joms nepritartų.

Vadinasi, Wallace į visą dalyką žiūri plačiu požiūriu. Todėl netenka abejoti, kad jis savo pusėn patrauks daug žmonių, kurie tiki, kad prie Amerikos techniško pakilimo galimas daug šviesesnis Amerikos žmonėms gyvenimas.

Britų Naujas Blofas

Anglijos vyriausybė sulaikė du laivu, gabenančiu Palestinon 15,000 žydų. Sakoma, kad dauguma šių žydų yra iš Rytinės Europos kraštų, ypatingai iš Rumunijos. Žydai nugabenti ant Cyprus salos į koncentracijos stovyklas.

Tuo tarpu iš Londono paskelbta visam pasauliui, kad šitie žydai esą rusų surekrūtuoti komunistai ir siunčiami Palestinon užgrobti žydų valstybę.

Tai, žinoma, yra britų blofas, nukreipimui pasaulio akių nuo savo politikos Palestinoje ir visuose Viduriniuose Rytuose.

Fašistuojantieji arabai, kuriuos anglai ginkluoja karui prieš žydus Palestinoje, ateina jiems pagalbon. Jie irgi esą tikri, kad šitie penkiolika tūkstančių žydų esą komunistų suokalbis prieš arabus. Jie žiną, kad rusai esą nusitarę Palestinon atsiųsti pusantro milijono komunistų!

Žydų Agentūros Dėl Palestinos politinis vadas Moshe Shertok ne tik užginčija šį britų užmetimą rusams bei komunistams, bet sako, kad Anglijos tikslas šiuo prasimanymu sukelti Amerikos opiniją prieš Palestiną ir tuomi pakenkti įsteigimui žydų valstybės. Shertok nurodo, kad kai Rumunijoje ir kitose šalyse buvo mobilizuojami žydai vykti į Palestiną, komunistai tam atvirai priešinosi, visiškai tokiam žygiui nepritarė. Savo agitacijoje prieš imigraciją į Palestiną, sako Shertok, komunistai sakė, kad žydai komunistai reikalingi Rumunijai. Jie yra naudingi atstatymui krašto ir sustiprinimui naujosios demokratijos.

Trys Milijonai Dolerių Rinkimų Kampanijai

Progresyviai Amerikos Piliečiai paskelbė vajų už finansavimą Henry Wallace kandidatūros. Vajaus tikslas yra sukelti mažiausia tris milijonus dolerių. Tai didelė suma, bet jinai reikalinga pravedimui rinkimų kampanijos viso krašto mastu. Senosios partijos šiemet rinkimams išleis keletą desėtkų milijonų dolerių.

Šitie trys milijonai agitacijai už Henry Wallace turės suplaukti po doleri kitą iš paprastųjų žmonių. Niekas nesitiki, kad kapitalistai remtų jo kandidatūrą ir aukotų jo rinkimų kampanijai. Jo kandidatūrą rems ir jai aukos daugiausia darbininkai. Prie jų prisidės vidurinės klasės žmonių, kurie yra taip pat mažų įplaukų gyventojai.

Kas svarbiausia, tai kad surinkimas trijų milijonų dolerių būtų pradėtas be jokio atidėliojimo. Labai didelės išlaidos susidarys uždėjimui Wallace kandidatūros ant baloto įvairiose valstijose. Suorganizavimas plataus rinkimams pravesti aparato, rinkimas piliečių parašų, išleidimas literatūros švietimui žmonių ir aiškinimui trečiosios partijos programos, tai labai didelis ir iškaštingas darbas.

Bet reikia manyti, kad trečiosios partijos šalininkai ir Henry Wallace kandidatūros rėmėjai nesustos prieš šį keblumą. Doleriais ir penkinėmis jie sudės reikalingas išlaidas. Desėtkai milijonų piliečių turės progos išgirsti Wallace balsą per radiją ir susipažinti su naujojo sąjudžio skelbiamomis šiuose rinkimuose idėjomis.

Suklydusio Liberalo Falšyvi Argumentai

"New Yorko Post" kolumnistas Frank Kingdon pabėgo iš Progresyvių Amerikos Piliečių ir pradėjo šaudyti į Henry Wallace ir visą trečiosios partijos judėjimą. Beveik kasdien savo kolumnoje jis dabar prakaituoja, stengdamasis įtikinti savo skaitytojus, kad jo užimtoji pozicija yra teisinga. Bet darbas yra sunkus. Kingdon, kaip ir visi kiti liberališkieji pabėgėliai, savo argumentams neturi medžiagos.

Pavyzdžiui, Kingdon bando įpiršti žmonėms Trumaną. Jis sutinka, kad Trumanas yra prastas politikas, silpnas žmogus, be galo prastas kandidatas. Bet, girdi, didelio žmogaus prezidentu būti nė nereikia. Iš viso Amerika, jo supratimu, turėjusi tiktai saujelę didelių prezidentų. Juos visus galima suskaityti beveik ant vienos rankos pirštų. Tokiais dideliais prezidentais buvę tik Washingtonas, Jeffersonas, Madisonas, Jacksonas, Lincolnas, Theodore Rooseveltas, Woodrow Wilsonas ir Franklin Rooseveltas. Visi gi kiti buvę prezidentais tik iš vardo ir bėdos!

Todėl, girdi, nereikia nė dabar ieškoti žymaus žmogaus. Užtenka, sako, tokio, kaip Trumanas!

Šitaip argumentuoti gali tiktai visiškai paklydęs liberalas. Tik todėl, kad praeityje esame turėję prastų prezidentų, tai turime pasitenkinti 1948 metais Harry Trumanu!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

REAKCINIŲ VADŲ VAIDMUO DARBININKŲ JUDĖJIME

Daugiausia darbininkų judėjimui žalos padaro reakciniai vadai. Ypatingai šiuo tarpu jie atsidavusiai darbuojasi pravedimui imperializmo planų.

Apie šį reakcinių vadų vaidmenį rašo Chicagos dienraštis Vilnis:

Ilgarankis jankių imperializmas turi savo agentų ir darbininkų judėjimo viršūnėse. Tokiems, kaip Greenas, Wollas ir Morrisonas, nereikia instrukcijų, ką jie turi daryti. Jie žino savo rolę, kuri yra gizelių rolė.

Per metų metus Amerikos Darbo Federacijos agentai zujo ir baladojosi po Lotynų Amerikos šalis, bandydami užčiuopti tokias strategiškas vietas, kurias užėmę, jie galėtų briautis gilyn ir tempti tenykštį darbininkų judėjimą ant amerikoniško kurpaliaus. Bet ilgą laiką jiems nesisekė. Bet kada čilėj pradėtas kryžiaus karas prieš komunistus ir bendrai progresyvius elementus, kada Brazilijoj pakilo isterika prieš komunistus ir tikrąsias darbo unijas, beveik visose Pietų Amerikos šalyse pakėlė galvą reakcija, Federacijos agentai pasijuto esą jiems palankesnėse sąlygose.

Štai kokiose sąlygose įvyko Peru sostinėj Limoj suvažiavimas, kuriame katinų skausmuose tapo pagimdyta Lotynų Amerikos Darbo Konfederacija.

Ši organizacija yra mišinys visokių pagrámdukų. Jon prisidėjo klerikalai, anarchistuojanti, socialistuojanti ir tie paperkami elementai, kurie visuomet moka prisišlieti prie valdiško lovio ir abrako.

Kaip toje bibliškoje Nojaus arkoje — visokių veislių po porą!

Nėra nei kalbos, kad ta "Darbo Konfederacija" galėtų atlikti bent kokį konstruktyvį darbą. Bet demagogai ir profesionaliai skaldytojai gali atlikti ir atliks daug žalingo darbo. **Kovodami darbininkų judėjimo vienybę, žalodami tą judėjimą, jie stiprins imperialistinius misionierjus.**

Tame ir yra didžiausias pavojus.

Lotynų Amerikos šalių darbininkijai ir visų šalių progresyviai visuomenei reikia tuo labiau suglausti savo eiles.

O Jungtinių Amerikos Valstijų darbininkijai reikia teikti jiems kuo didžiausios moralinės pagalbos. Tegul darbo žmonės, gyveną į pietus nuo Rio Grande, žino, kad Greeno ir Wollo komanda neatstovauja šios šalies dirbančiųjų.

PANAMOS LIAUDIES KOVA UŽ TAUTINĘ LAISVĘ

Apie tai, kaip Panamos seimas ir liaudis atmetė vyriausybės pasirašytą su Jungtinėmis Valstijomis militarinę sutartį, rašo Urugvajaus lietuvių Darbas. Laikraštis teigia, kad šis Panamos žygis yra kova už savo tautinę laisvę nuo imprialistinių užmačių.

Darbas rašo:

Mažytė Centro Amerikos respublika Panama narsiai išstojo prieš dolerio imperialistus, kurie su šios valstybės laisve ir nepriklausomybe norėjo susidoroti įsitvirtindami 14-je karinių bazių. Panamos liaudis patyrė tokią mielaširdingą "globą" iš Amerikos pusės, kad šiandien, nežiūrint imperializmo priveistų agentų ir vietos reakcionierių, sukilo prieš savo "globėju" pasikėsinimą Panamoje šeimininkauti kaip savo teritorijoje. Panamiečių pasipriešinimas prieš Amerikos "demokratus" virto visuotine tautine kova, pasireiškusia visu griežtumu. Kada šio mėnesio pradžioje Panamos valdžia buvo sutikusi JAV perleisti 14 karinių bazių, liaudis išėjo į gatves protestuodami. Panamos užsienio reikalų ministras Alfaro ryšium su tuo, atsistatydino iš vietos pareikšdamas, kad jis negalįs pasirašyti po tokiu "pažeminančiu dokumentu."

Tą sutartį galutinai priimti ar atmesti turėjo paskutinį žodį Panamos parlamentas. Ir Panamos parlamentas — spaudžiamas visų gyventojų antiimperialistinio nusistatymo — atmetė jankių dolerius mainais už savo laisvę! Parlamento sesijoje nei vienas atstovas nepakėlė balso už pasidavimą po svetimųjų jungu! Liaudis budėjo ties parlamento durimis, o sužinojus antiimperialistinį nuosprendį, išsiliejo gatvėmis demonstruodami didžiausį džiaugsmą.

Amerikos imperialistai, su demagogija apsaugoti Panamos kanalą (jungiantį Atlanto vandenyną su Ramiuoju vandenynu), tikrenybėje siekė įsitvirtinti jūrų ir aviacijos bazėmis ir taip plėsti savo ekspansiją visame Pietų žemyne. Pono Trumano doktrina!...

Bet panamiečiai atkirto imperialistiniams grobikams: šalin nasrus nuo mūsų laisvės ir nepriklausomybės!

Su Panamos valstybėle, aišku, didysis milžinas kitaip pasielgtų — suriktų "šarap," ir baigtas kriukis. Tačiau, tenka skaitytis su pasauliu, reikia pasisaugoti, kad ateityje ir kitos šalys neišstotų prieš Wall Streeto apetitus. Ir sugėdinti jankiai išsineš dino iš sukilusios Panamos respublikos!

Demokratinių jėgų vienybė kiekvienoje P. Amerikos šalyje atmuš imperialistų pasikėsinimus. Panama parodė pavyzdį.

Lietuviai Remia Wallace Judėjimą

Trečiosios partijos judėjimas, kuriam šiuo metu vadovauja Henry Wallace, yra tarp lietuvių populiarus. Nežiūrint to, kad reakcinė lietuvių spauda bando tą judėjimą visaip diskredituoti, Amerikos lietuvių dauguma, galima drąsiai sakyti, pritaria prezidentinei Wallace kandidatūrai.

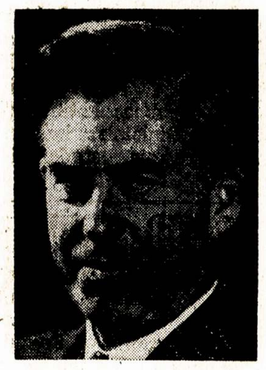

Henry A. Wallace

Demokratinių lietuvių suvažiavimas, įvykęs kovo 30, 1947 m., Brooklyne, vienbalsiai pasisakė už trečiąją partiją. Tame suvažiavime plačiai kalbėta apie prezidentinius 1948 metų rinkimus. Dalyviai pareiškė, jog lietuviai yra abiejų senųjų partijų reakcine politika nusivylę ir norėtų tokios partijos, kuri gintų liaudies reikalus.

Dabar jau turime kandidatą prezidento vietai Henry Wallace asmenyje. Kristalizuojasi trečioji partija, kurios suvažiavimas įvyks balandžio mėn. Susidarė Wallace kandidatūrai remti nacionalis komitetas, kurio pirmininku yra Elmer A. Benson, buvęs Minnesotos gubernatorius.

Tarp lietuvių šiuo metu taipgi kristalizuojasi trečiosios partijos judėjimas, kuriasi nacionalis komitetas Wallace kandidatūrai remti. Vienas susirinkimas Brooklyne buvo atlaikytas sausio 29 d. Vasario 10 d. šaukiamas kitas lietuvių veikėjų susirinkimas, kuriame manoma išrinkti valdybą ir sudaryti veikimui programą.

Lietuvių nacionalis komitetas, aišku, padės kolonijose kurtis vietiniams komitetams ir lietuvių balsuotojų klubams. Kolonijų veikėjai, tačiau, neturėtų laukti kokių nors įsakymų ar patvarkymų. Dabar jau laikas veikti: Wallace komitetus organizuoti, balsuotojų klubus kurti, trečiosios partijos judėjimui padėti.

Bostono apylinkėje šis veikimas jau plečiasi. Chicagoje šaukiama konferencija, Detroite Lietuvių Draugijų Saryšis imasi darbo. Bet to dar nepakanka. Visose kolonijose reikėtų veikėjams tuo reikalu susirūpinti.

J. Gasiūnas.

BŪSIĄ SURINKTA $3,000,000 WALLACE'O VAJUI

Washington. — Progresyvių Amerikos Piliečių organizacija tikisi sukelt 3 milionus dolerių prezidentiniams - kongresiniams trečiosios partijos rinkimams, kuriem vadovauja Henry A. Wallace, buvęs Jungtin. Valstijų vice-prezidentas.

Kortelės Panaikintos

Tarybų Sąjungos vyriausybės nutarimas įvykdyti piniginę reformą ir panaikinti kortelės maisto ir pramonės prekėms Lietuvos darbo žmonių, kaip ir visos tarybinės liaudies, buvo sutiktas didžiausiu džiaugsmu. Lietuvių tauta didžiuojasi tuo, kad savo laimėjimais žemės ūkio bei pramonės atkūrimo srityje ji taip pat padėjo sukurti sąlygas, įgalinusias Tarybinę vyriausybę įvykdyti priemones, kurios atveria naują tarybinės liaudies gerovės klimo erą.

Senesnioji lietuvių karta dar puikiai atsimena, kokia ekonominė suirutė buvo Lietuvoje pirmaisiais metais po pirmojo pasaulinio karo. Eilę metų miestuose nebuvo būtiniausių maisto produktų, trūko duonos, daugelis fabrikų neveikė, infliacija žiauriai smukdė darbo žmonių gyvenimo lygį.

Praėjo tik pustrečių metų po karo, kuris Lietuvai padarė nepalyginti daugiau nuostolių negu pirmasis karas. Šio karo išdavoje beveik visiškai buvo sugriauta Lietuvos pramonė ir nuniokotas žemės ūkis. Ir kokie nuostabūs laimėjimai pasiekti per trumpą laiką! Broliškųjų tarybinių respublikų pagalbos dėka atstatyta daugiau kaip 2,000 pramonės įmonių ir statoma eilė naujų fabrikų. Žemės ūkyje grūdų gamyba jau beveik pasiekė prieškarinį lygį ir žymiu mastu atkurta gyvulininkystė, kuri okupantų buvo sunaikinta daugiau kaip 50%. Dabar, piniginės reformos dėka, darbininkai, tarnautojai, valstiečiai gavo rublį su aukšta perkamąja galia.

Nuo pirmos piniginės reformos įvykdymo bei kortelių panaikinimo dienos visi gyventojų sluoksniai galėjo įsitikinti tame, kaip žymiai vyriausybės priemonės pakels darbo žmonių pragyvenimo lygį. Prasidėjo atvira prekyba visose valstybinėse krautuvėse, kurios kimšte prikimštos prekėmis. Dvigubai ir daugiau sumažėjo žemės ūkio produktų kainos rinkose Vilniuje, Kaune, o provincijoje šios kainos iš karto nukrito beveik iki 1940 metų lygio. Valstiečiai, žymiai pigiau parduodantieji savo gaminius, atlyginami su kaupu, nes pramoninių prekių kainos jiems sumažintos 2-3 kartus.

Visoje Lietuvoje kortelių panaikinimas pračjo nepaprastai sėkmingai. Tiek Vilniuje, ir Kaune, tiek ir provincijoje kortelių panaikinimo dieną pirkėjams plačiai atidarė savo duris daugybė naujų maisto produktų ir pramoninių prekių parduotuvių. Vien tik Vilniuje gruodžio 16 d. buvo atidaryta 29 naujos maisto parduotuvės ir 35 naujos pramoninių prekių krautuvės.

Panevėžyje atidaryta 18 naujų krautuvių, Klaipėdoje — 25. Iš viso gruodžio 16 d. Lietuvos miestuose atidarytos 178 naujos krautuvės, o kaimo vietovėse — 219. Po naujųjų metų vėl bus atidaryta visa eilė naujų krautuvių.

Visos krautuvės buvo aprūpintos didžiuliu prekių kiekiu ir labai įvairiu asortimentu. Štai, pav., vien tik Lietuvos vartotojų sąjunga (Lietūkis) per keletą dienų išsiuntė į kaimo vietoves už 30 milijonų rublių audinių, drabužių, avalynės ir kitų prekių.

Krautuvėse gausu tiek Lietuvos, tiek ir broliškųjų respublikų prekių. Maisto krautuvėse greta "Pienocentro" sviesto bei kiaušinių, parduodamos iš Volgos rajonų atsiųstos žuvys, Kaukazo vaisiai, Kazachstano ryžiai. Greta Tarybų Lietuvos gaminių — "Kauno Audinių" šilkas, "Drobės" vilnonės medžiagos, Šiaulių "Elnio" avalynė, Kauno "Cotton" trikotažo dirbiniai — daugybė tekstilės prekių, avalynės, namų apyvokos reikmenų ir kitų gaminių iš įvairių Tarybų Sąjungos rajonų, ypač iš Maskvos, Leningrado, Rygos.

Lietuvių tauta akivaizdžiai įsitikino tame, ką reiškia praktiški tarybiniai planai liaudies ūkiui išvystyti. Praėjo tik dveji pirmieji penkmečio metai — ir kaip pakilo darbo žmogaus gerbūvis.

Ryšium su kortelių panaikinimu man prisimena "informacija," kurią neseniai radau jezuitiniame Brooklyno laikraštyje "Amerika." Šis laikraštis iš "The New York Times" melo šlamšto iškrapštė žinią, kad išskyrus Vokietiją, Austriją ir Vengriją, blogiausia maisto padėtis yra Italijoj, Ispanijoj, Graikijoj, Ukrainoj, Baltarusijoje ir Pabaltijo respublikose. Suvarydama į vieną krūvą badaujančias Italiją bei Graikiją ir pagrindinius pokarinius sunkumus įveikusias, į klestėjimą žengiančias tarybines respublikas, "Amerika," nė kiek neraudonuodama, daro išvadą:

"Šios žinios parodo, į kokią ekonominę ubagystę Rusija įstūmė Lietuvą."

Skaitant tokius, atsiprašant, "rašinius," ir nežinai ko juose daugiau — žvėriškos neapykantos laisvajai Lietuvos liaudžiai ar proto ubagystės. Aš manau, kad kortelių panaikinimas visoje Tarybų Sąjungoje, tame tarpe ir Tarybų Lietuvoje, bei diena iš dienos didėjantis visų maisto produktų bei pramoninių prekių gausumas mūsų šalyje pagaliau atidarys akis net labiausiai užkietėjusiems Tarybų Sąjungos priešams, kurie savo didžiausiam nemalonumui ir nusivylimui turės įsitikinti, kad Tarybų valstybės ekonominė galia nenutrūkstamai auga, kad tarybinės liaudies medžiaginė gerovė nuolat kyla.

Mes pasikviestumėm "Amerikos" bendradarbius pasižiūrėti, kaip dveji metai po baisingo karo pas mus laisvai ir gausiai parduodami visi maisto produktai bei visos pramoninės prekės ir paprašytumėm juos sužinoti, kaip tie reikalai atrodė dveji metai po pirmojo karo buržuazinėje Lietuvoje. Mes jiems parodytumėm, kaip ir per keletą dienų kainos buvo sumažintos 100, 200 ir daugiau procentų ir patartumėm jiems tada pagalvoti:

Kiek procentų maisto prekės atpigo Jungtinėse Valstybėse pastaraisiais metais?

Kiek šalių, išskyrus Tarybų Sąjungą, panaikino po karo kortelių sistemą?

Kokios yra duonos, riebalų, mėsos normos Prancūzijoje, Anglijoje, Italijoje, Graikijoje bei kitose šalyse, kurioms taikoma amerikinė "pagalba"?

Kodėl Tarybų Lietuva šiandien jau turi gausumą duonos ir kitų produktų, kurie parduodami gyventojams be jokių apribojimų, o Prancūzijoje, kuri prieš karą turėjo maisto perteklių, nėra duonos bei kitų būtiniausių produktų?

Kodėl Tarybų Lietuvoje pasėlių plotai jau beveik visiškai pasiekė prieškarinį lygį, o toje pačioje Francūzijoje pasėlio plotai, ypač kviečių, metai iš metų mažėja?

Kodėl Tarybų Lietuvoje sparčiai atkuriama gyvulininkystė, o Danijoje, kurią buržuazinės Lietuvos valdovai visuomet kėlė kaip pavyzdį lietuvių tautai, masiškai naikinami gyvuliai?

Panašių klausimų labai naudingam susimąstymui mes galėtumėm pateikti daugybę, bet aš manau, kad antitarybinių rašeivų protiniai gabumai jau tiek atbuko, jog jie mąstyti nebesugeba.

Kai dėl plačiosios lietuvių visuomenės Amerikoje, tai mes esame tikri, jog ji drauge su mumis džiaugiasi mūsų laimėjimais, džiaugiasi, kad Lietuva, tarybinės santvarkos ir brolišk ųjų tarybinių respublikų nesavanaudiškos pagalbos dėka, sparčiai atsikuria, sėkmingai likviduoja visus baisaus karo bei žiaurios hitlerinės okupacijos padarinius ir tvirtai žengia petys petin su visomis Tarybų Sąjungos respublikomis į dar nematytą tarybinės visuomenės suklestėjimą.

L. Rutėnas.

Vilnius, 1947 m. gruodis.

MELAI BE ŽULIKYSČIŲ

(Feljetonas)

Melas be žulikystės — tai taip, kaip malda be apieros,— nei Dievui garbės, nei kunigui naudos. Jeigu melas paleidžiamas svietan nepridengtas žulikyste, tai iš to nebūna nei melagiui unaro, nei apmeluotam sarmatos.

Už tai teisingiem žmonėm, kuriem likimas skyrė melais verstis, tai yra baisi Dievo koronė. Mat, teisingam žmogui sąžinė neleidžia leistis į žulikysčių biznį, o melas ir žulikystė—tai dvi viena nuo kitos neatskiriamos būtybės, kaip kūnas ir siela. Už tai melas be žulikystės tampa be gyvybės dvokiančiu kūnu.

Jeigu lietuviški pronaciai melagystėse ir žulikystėse stovėtų ant vienodo gabumo, tai apie kitus jūsų Paulius visai nesirūpintų. Sakyčiau, velnias jų nematė, tegul pliekia patys sau per nosį suvalkiota mazgote, jeigu geriau nežino. Bet, ant nelaimės, kaip tik kokia stambesnė kvailystė meluose pasitaiko, tai vis tenkà vyriausiam pronacių generolui d-rui Grigaičiui.

Melą be žulikystės prašau pasiskaityti Naujienų No. 301, gruodžio 23 d. laidoje, kur kalbama apie tris "paukščius." Mat, praėjusią vasarą trys pabėgėliai iš Vokietijos sugrįžo Lietuvon. Pronaciam panoro sugrįžusius apmeluoti, kad gavus daugiau aukų Lietuvos "vadavimui." Melą pagamino ponas M. Beržas ir jį d-ras Grigaitis įtalpino apžvalgos skyriuje, užvardindamas: "Kas per Paukščiai Tie Sugrįžėliai." Iš melo turinio matyt, kad ponas Beržas toks teisingas ir žulikystėje tik tiek nusimano, kiek d-ras Grigaitis. Tai melas išėjo aiškus, kaip guzikas.

Pagal p. M. Beržo pasaką, tai sugrįžėliai buvę "vagys," "žulikai," "girtuokliai," "mušeikos, "padaužos," "prasikaltėliai." Lygiai toki, kokių d-rui Grigaičiui reikia.

Norėdamas pasirodyt teisingu melagium, p. M. Beržas savo prasimanymą parėmė "ištrauka" iš J. A. V. karinio teismo rekordų, kurie rodą, kad tie "paukščiai" buvo nuteisti kalėjiman: vienas trims metams, kiti du po du metus. Dr. Grigaitis šitą p. Beržo netašytą melą vadina "įdomiomis informacijomis" dėl to, kad viskas parodoma "faktiškai"—DP stovyklos vieta, miesto vardas, "nuteistųjų" vardai ir pavardės ir, ant nelaimės, teismo sprendimo data, kuri rodo 1947. V. 2. Dėl šitos suvėluotos datos, tai melų maišas pasilieka neužrištu. Pagal paduotus "dokumentus," tai trys "nuteisti paukščiai" net ir dabartiniu laiku turėtų tupėti "klėtkose, bet vietoj to, tik spėjus "teismui" pasibaigti, "paukščiai" išplasnojo į Lietuvą!

Kodėl šitaip įvyko, ponas M. Beržas užmiršo paaiškinti, o dr. Grigaitis užmiršo paklausti. Čia tai ir pasidaro spraga tarpe melo ir žulikystės. Pameluota gerai, bet melas nepridengtas žulikyste ir dėl to tokiu melu nieko negalima apmauti.

Visiem žinoma, kad militaristai iš savo teismų juokų nekrečia ir savo aukų neglosto, ką nuteisia, tas turi jam skirtą bausmę atkentėti. Kodėl šiuo atveju tiem trim "baisiem prasikaltėliam" padaryta išimtis, liekasi nesuprantama misterija. Aišku, kaip diena, kad jeigu p. M. Beržas nors vidutiniškai būtų prasilavinęs žulikystėje, tai tokio gremėzdiško melo neleistų į svietą. Teismo datą buvo galima pažymėti dviem metais ankstyvesne ir ilgumą kalėjimo metų taip suderinti, kad, "paukščiam" plasnojant į Lietuvą, bausmė būtų buvus atlikta.

Jeigu paduodant įvykusio "teismo" datą, ilgumo priteistų metų paukščiam tupėti kalėjime įvyko kvailystė, tai dar buvo kita išeitis melui padaryti patikimu. Tų pačių metų ir to paties mėnesio, kada trys paukščiai buvo "nuteisti," 25 dieną, buvo sekminių šventė. Pasinaudojant metinių švenčių proga, p. M. Beržui buvo labai palanki aplinkybė savo melą padaryti visiem patikimu. Viskas, ko reikėjo, tai papasakoti, kad sulaukę sekminių šventės, visi pronaciai iki paskutinio sugužėjo į bažnyčią padėkavoti Dievui už gaunamus davinius ir už amerikoniškų pronacių duosnumą, ir kaip tik tuo laiku, kada visi pronaciai skendėjo maldose, Stalino agentai pasinaudojo tuo pronacių maldingumu, įsilaužė į kalėjimą ir išvogė nuteistuosius. Šitaip pamelavus, melas būtų išėjęs efektingas ir įspūdingas.

Bet šitokiem melam sufabrikuoti, melagiai turi būti abipusiai išsilavinę—kaip melagystėse, taip ir žulikystėse. Bet, ant nelaimės, kaip užsieniečiai, taip ir amerikiečiai lietuviški pronaciai melagysčių su žulikystėmis nesugeba suderinti. Negalima daleisti, kad pono Beržo "įdomias informacijas" Grigaitis dėjo į Naujienas neperskaitęs, o jeigu skaitė ir padarė moksliškas išvadas, kad nuteisti kalėjiman galėjo atkalėti į porą ar trejetą savaičių, tai tokios išvados negalima išaiškinti kitaip, kaip tik nesvietišku d-ro Grigaičio teisingumu.

Keleivio redaktorius, matyt, kiek geriau nusimano žulikystėje už dr. Grigaitį. Nors Keleivis irgi pasinaudojo p. Beržo "įdomiomis informacijomis," bet atspausdino nežymioj vietoj, po kitokia antrašte ir be savų komentarų. Iš to galima numatyti, kad Keleivio redaktorius mažiau susižavėjęs melo efektingumu už dr. Grigaitį. Kitų grigaitinio fronto pronacinių laikraščių jūsų Pauliui neteko peržiūrėti, todėl apie jų redaktorių žulikiškus gabumus Paulius nesijaučia kompetentišku daryti sprendimą.

Iš šitų p. Beržo "įdomių informacijų" kiekvienam pronaciui turi būti aišku, kad melas be žulikystės—kaip kirvis be ašmenų, gali paukšėt, kiek patinka, išliet paskutinį lašą prakaito, o medžio nenukirsi. Kad ateityje turėti geresnio pasisekimo melavimo profesijoje, tai jūsų Paulius rekomenduoja visiem pronaciam nuodugniai išstudijuoti žulikologiją, kad turėtumėt galimybę kiekvieną sugalvotą melą aptempti žulikystės papuošalu. Tada apsimokės ir laikas, sueikvotas melų fabrikavimui, ir bus medžiaginės naudos, ir dvasinio pasitenkinimo, ir savo priešus skaudžiau įgilsite. Pasitikėdamas jūsų pasiryžimu ir sugabumais pasiekti žulikologijos moksle pačias aukštumas, pasilieku jums amžinai ištikimas,

PAULIJS.

Chicagos Žinios

Žmonės Pradeda Rūpintis Ateinančiais Rinkimais

Dėlei nepalankių dabartinių šalyje sąlygų, kuomet doleris pasiliko tik 25 centų vertės, žmonės visur kalba apie sekančius rinkimus. Išrodo, kad žmonės mėgins surasti išeitį iš visų blogumų, išsirenkant naujus šalies pareigūnus.

Tai yra sveikas uždavinys, išanksto pradėti ruoštis šalies valdininkų pasirinkimu. Prie to mes turime prisiminti mūsų šalies pirmutinių demokratijos tvėrėjų kai kuriuos obalsius ir išsireiškimus.

Apie 158 metai Tomas Paine kalbėdamas savo žurnale "Žmogaus Teisės" šitaip išsireiškė:

"Tauta visuomet turi esamą ir neprarandamą teisę panaikinti bile valdžios formą, kurią ji randa netinkama, ir įsteigti tokią, kuri atsako jos interesams, tvarkai ir laimei..."

Jis tai kalbėjo laike karo su Anglija, kuomet jiem reikėjo šioj šalyj organizuoti naują valdžios formą, ant demokratinių pagrindų.

Mums tokių sunkumų nereikės. Šalies konstitucija jau gyvuoja nuo 1787 metų. Viena, tai mūsų piliečių pareiga išsirinkti tokius žmones, kurie tvarkytų šalį pagal konstitucijos dėsnius.

Toliau Tomas Paine pageidavo šiokios valdžios formos: "Kai bus galima kuriame pasaulio krašte sakyti: mūsų beturčiai yra linksmi, nei tamsumo, nei vargo tarpe jų nėra; mūsų kalėjimuose nėra kalinių, nei gatvėse elgėtų; mūsų seneliai neskursta ir mokesčiai žmonių nespaudžia; racionalus pasaulis yra mano draugas, nes aš esu jo laimės draugas, — kada ir kur taip kalbėti bus galima, tada tasai kraštas galės didžiuotis savo konstitucija ir savo valdžia."

Mūsų kraštas, mūsų šalis, virš minėtus obalsius lengvai galėtų pritaikyti savo žmonėms, jei tik būtų tinkami žmonės administracijoj, ir rūpintųsi savo šalies gerove. Bet jeigu bilijonus duoda fašistinėm valdžiom, aišku, šios šalies žmonėm tenka skursti ir laukti be vilties dar didesnio skurdo. Pamainymas dabartinių pareigūnų kitais, būtinas reikalas visų. **Pilietis.**

MONTREAL, CANADA

Pasimirė

Sausio 16 d. pasimirė Pranė Miknienė, 56 metų amžiaus, gyvenusi 2117 Manufacture St. Palaidota sausio 19 d. Paliko nuliūdime keturias dukteris, du sūnu ir vyrą.

Serga

Sausio 24 d., šeštadienį, išvežtas į Victoria ligoninę Povilas Kavoliūnas.

Kvebeko Provincijos Vėliava

Sausio 22 d. pirmą kartą buvo iškelta Kvebeko provincijos vėliava Kvebeke, ant seimelio palocių. Vėliava yra mėlynos spalvos su baltu kryžium ir kampuose "fleur-de-lis." Vėliavą įvedė National partija, pritariant Kvebeko premjerui, ir turi panašumo į Šv. Jono draugijos vėliavą.

Kokią naudą duos nauja vėliava? Nebent bizniériams daugiau pelno. Bet blogo gali daug atnešti; francūzai yra atskiriami nuo anglų. Anglų vėliava yra paneigta, kas reiškia, kad yra ruošiamasi prie paneigimo visa kas angliška. Prasideda kiršinimas tarpe anglų ir francūzų gyventojų. Nors vėliava atrodo menkas dalykas, bet dažniausiai iš menko dalyko išsivysto didelės nesantaikos ir sukilimai.

Šešios Šeimos be Pastogės

Šešios šeimos, gyvenusios Jacques Cartier barakuose, gavo įsakymą nuo valdžios per 15 dienų apleisti tuos barakus. Jei geruoju neišsikraustys, bus per prievartą išmestos.

Gyventojai yra karo veteranai. Negalėdami gauti butų apsigyveno tuose barakuose, nors tie barakai yra mediniai ir gyvenimui netinkami, sveikatos ir higienos atžvilgiu. Bet kur dėsis žmogus? Bile tik pastogė, kur gali galvą priglausti. Tačiau valdžiai nepatiko, kad tie žmonės apsigyveno be jos leidimo. Nežiūrint to, kad yra nepaprastai sunku gauti butas Montreale ir dar žiemą, pačiuose didžiuosiuose šalčiuose, tačiau davė įsakymą eiti lauk. Na, tai ir keliauk, žmogeli, lauk, šalti ant lauko su mažais vaikais.

Sumažėjo Mirtingumas

Sulyg miesto sveikatos departmento paduotų skaitlinių, Montrealo mieste per 1947 metus žymiai sumažėjo mirtingumas. Mirė 9.14 nuoš. iš 1,000 gyventojų. Tuo tarpu, kūdikių mirtingumas yra smarkiai pakilęs, net 54.1 nuoš. iš 1,000 gyvų gimusių. Naujagimių skaičius paaugo. Gimė 23,945 kūdikiai. Ženatvių skaičius sumažėjo 885. Viso vedybų buvo 10,784.

Mirtingumo priežastys — pirmoje vietoje yra širdies ligos. Nuo širdies ligų mirė 190.7 nuoš. iš 100,000 gyventojų. Antroje vietoje yra vėžio liga, kuri nuvarė į kapus 142.3 nuoš. iš 100,000 gyventojų ir trečioje vietoję — inkstų ligos,' — 119.5 nuoš. iš 100,000 gyventojų.

Atvyko 30 Daktarų Studijuoti Vėžio Ligą

Į Montrealą atvyko 30 daktarų iš Pietų Amerikos ir nekurių Europos kraštų studijuoti naujai išrastus metodus pažinti vėžio ligą pačioje pradžioje pas moteris. Šis naujai išrastas metodas vadinasi "cytology test." Tai yra lengvas būdas ir kiekvienas daktaras gali lengvai padaryti gavęs tinkamus nurodymus.

Tie daktarai bus apie dvi savaites Montreale ir Victorijos ligoninėj, moterų skyriuje, bus mokomi kaip tą testą padaryti ir surasti vėžio ligos pradžią, kad parvykę į savo kraštus galėtų duoti nurodymus savo profesijos kolegoms.

Mirė

Sausio 11 d. mirė Vilimas Ambrasas, Vytauto kliubo pašalpinės draugijos narys, sulaukęs 68 metų amžiaus. Palaidotas sausio 15 d.

Paliko nuliūdime vieną dukterį, L. Bohemier, ir du brolius Montreale. Žmona jo mirė apie metai laiko atgal.

Ligoniai

Serga M. Čekaitienė, 5948 12th Ave., Rosemont.

Atvyko

Pereitą savaitę į Montrealą atvyko apie 50 lietuvių siuvėjų ir keli šimtai kitų tautų iš Vokietijos. Atvyko Petro Niauros brolis su šeima ir J. Matulaičio giminės. Pas Pijų Kilikevičių į Longueuil atvyko 77 metų amžiaus jo motina.

Vilijos Choras Rengiasi Koncertui

Choro pirmininkas B. Petronis pranešė, kad Vilijos Choras ruošia didelį ir gražų koncertą. Koncertas įvyks vasario 8 d. Bus perstatyta nauja ir gana juokinga komedija "Fifty-Fifty." Šį veikalą vaidins N. Kielaitė, G. Jermalinskaitė, E. Petronienė ir B. Žemaitis.

Apart veikalo, bus gražios smulkios programos, kuria rūpinasi A. Tamošiūnaitė. Dainininkų grupes apsiėmė sumokyti Janė Juraitytė, o šokikus — L. Nadeau.

Visas choras tikisi pasirodyti gražiai ir mokinasi naują dainą, parašytą K. Žižiūno — "Oi, kas bus."

Sūnų ir Dukterų Draugijos Metinis Raportas

Sausio 11 d. įvyko Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos metinis susirinkimas Vytauto kliubo svetainėje. Buvo pravesti slapti balsavimai ir išrinkta valdyba šiems metams. Taipgi išduoti raportai. Susirinkimas buvo labai skaitlingas ir sekmingai pravestas.

Valdyba tapo išrinkta visa ta pati: pirmininkas — J. Vilkelis, protokolų sekretorius — B. Petronis, finansų sekretorius — J. Džiaugys, iždininkas — J. Jonušis. Valdybos nariai: P. Garnelis ir Ed. Strelis. Į parengimų komisiją — J. Vaitekunas, K. Juška ir A. Matiukas.

Revizijos komisija išdavė finansų raportą. Pasirodo, kad draugija per metus laiko paaugo $1,314.32. Iš viso kapitalo turi $13,699.87.

Draugija taipgi paaugo ir nariais. 1947 metų sausio m. buvo 632 nariai. Į draugiją įstojo 33 nauji nariai ir išsibraukė 25. Dabartiniu laiku yra 640 narių. Reiškia, per metus laiko draugija paaugo 8 nariais.

Susirgimų buvo 65; 41 vyras ir 24 moterys.

Draugijai greitu laiku sukaks 20 metų nuo įsikūrimo. Šioms sukaktuvėms paminėti bus surengtas koncertas su šokiais gegužės mėnesį.

Per susirinkimą draugija nutarė pirkti namą arba statytis ir įrengti salę dėl susirinkimų ir koncertų. Taipgi nutarė vasaros laiku daryti susirinkimus penktadienių vakarais. Apie susirinkimų pakaitą valdyba praneš nariams per spaudą.

Didelė Traukinių Nelaimė

Sausio 14 d., 8 val. ryto, įvyko didelė traukinių nelaimė už 250 mylių nuo Kvebeko miesto į šiaurę, ties Parent miestuku. Ekspresas užvažiavo ant stotyje stovėjusio keleivinio traukinio, kuris atvyko pavėlavęs 1 val. 30 minučių, nes dėl šalto oro neveikė inžinas, ir tapo 9 žmonės užmušti ir 55 sužeisti. *Reporteris.*

Make greater use of peanut butter: it's an economical, nutritious food; helps stretch butter, cheese and meat.

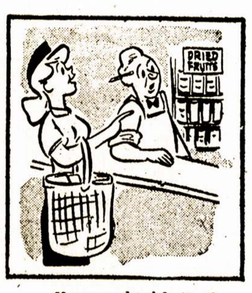

Use more dried fruits: these are plentiful and economical. Stretch breakfast cereal with raisins, serve more fruit desserts.

Make single-layer cakes: use a thick fruit topping to take the place of a second or third layer of cake.

Use nuts to supplement protein-deficient meals: low-cost peanuts are similar in protein to eggs, meat.

MONTELLO, MASS.

KONCERTAS

Rengia Liuosybės Choras

Dainuos tik dabar atvykusi iš Italijos

Konstancija MENKELIUNAITĖ

KONSTANCIJA MENKELIUNAITĖ,
Dramatiškas sopranas, operų dainininkė

Daugiaus programoje dalyvaus:

LIUOSYBĖS CHORAS (vietinis), vadovybėje E. SUGER; NORWOODO VYRŲ CHORAS, vadovybėje ST. PAUROS; A. SIAURIUTĖ, solistė iš Dorchester, Mass.; ROŽĖ STRIPINIS (Merkeliūtė), vietinė solistė; pianistė E. KUGEL, iš Norwood, Mass., ir armonistas K. BARRY iš Dedham, Mass.

Šeštadienį

VASARIO 7 FEBRUARY

Lietuvių Tautiško Namo Apatinėj Salėje

KAMPAS NO. MAIN IR VINE STS., MONTELLO, MASS.

PRADŽIA 7 VAL. VAKARE

ĮŽANGA $1.00 (su taksais)

PASKUTINIS CARAS

—10-4-47— ★ (Istorinė Apysaka) ★ —98—

Parašė **Justas Paleckis**

(Tąsa)

Maskvoj Romanovų iškilmės buvo nepaprastai puošnios. Šį kartą paprastasis caro ir jo šeimos pasirodymas liaudžiai buvo praplėstas eisena į Raudonąją aikštę, iš kurios grįžo į Kremlių per Spasko vartus. Žmonių buvo susirinkusi pilna Raudonoji aikštė. Tačiau greta susidomėjimo iškilmių puošnumu ir caro palydovų mundurių margumų, žmonėse toji caro eisena sukėlė ir pasigailėjimo jausmą. Nieko nežinoję apie caraičio Aleksiejaus nepagydomą ligą, ir pamatę jį, 13 metų berniuką, dikto kazoko nešamą ant rankų, žmonės suprato, kad visą tą puošnumą ir turtą lydi kažkokios nelaimės šešėlis. Paplito kalbos, kad vienintelis caro sūnus ir sosto įpėdinis silpnajėgis ir luošas. Liaudis jautė gailestį dėl vargšo kūdikio, o politiškai galvojančioji visuomenė darė nepermaldomą išvadą, kad puspročio Petro III ir maniako Povilo I pradėtoji Holšteinų-Gotorpų-Romanovų dinastija savo sukaktuves švenčia su liūdnu dinastijai išsigimimo balansu.

Kaip tik tų sukaktuvių išvakarėse Romanovai susilaukė dar vieno dinastinio smūgio. Jau nuo 1908 m. caro brolis Mykolas pradėjo romaną su paprastos kilmės ir jau du kart ištekėjusia moterim. Tai buvo Petrapilio advokato Šeremetevskio duktė, pirmą kartą ištekėjusi už muziko Mamontovo, o antrą kartą už gvardijos rotmistro Vulferto. Kadangi liguistojo sosto įpėdinio Aleksiejaus mirties atveju būtų tekę sėsti į caro sostą; ir jau nebegalėtų vesti žemesnio luomo moters, jis pasiryžo su ja susituokti. Senoji carienė atkalbinėjo Mykolą nuo to žygio, o caras Nikalojus jį net ištrėmė į provinciją ir grasino atimti visas caro giminaičio teises. Tačiau 1912 m., Aleksiejui pavojingai susirgus, Mykolas skubėjo savo pasiryžimą įvykdyti. Jo prašomas rotmistras Vulfertas sutiko duoti žmonai persiskyrimą. Paskui Mykolas su Vulfertiene išvyko į Vieną ir ten, besislapstydami nuo juos sekusių rusų saugumo agentų, susituokė pas serbų pravoslavų popą, kad Rusijos sinodas negalėtų tų vedybų panaikinti. Už trečio vyro ištekėjusi Šeremetevskaitė-Mamontovienė-Vulfertienė gavo Brasovos pavardę.

Caras labai įsirdo dėl brolio sauvališkų vedybų ir rašė apie tai savo motinai: "Tarp jo ir manęs dabar viskas baigta, nes jis sulaužė savo pasižadėjimą." Tiktai 1914 m. jau prasidėjus didžiajam karui, caras leido Mykolui grįžti iš Anglijos, kur jis gyveno, ir paskyrė jį kaukaziečių raitelių divizijos vadu.

◆

O tuo tarpu artinosi dideli tarptautiniai įvykiai. Tie įvykiai, kurie virto žiauriais ir nepermaldomais didžiųjų pasaulio tautų vidujinio tvirtumo ir atsparumo kvotimais. Įvykiai, kurių su baime laukė Europa ir visas pasaulis jau seniai, kurių šiurpulingoji šmėkla po 1870-71 metų prancūzų vokiečių karo darėsi vis apčiuopiamesnė ir ryškesnė. Tai buvo pasaulinio karo šmėkla.

Jau 1911 metais subaubė italų patrankos ties šiaurinės Afrikos pakraščiais ir Italijos batas tvirtai įsirėmė į Tripolitanijos ir Lybijos smėlį, sutramdęs visiškai silpnėjančios Turkijos jėgas. Netrukus, 1912 metais užvirė Balkanų katilas. Rusijos ir Francūzijos santarvės diplomatijai pasisekė suburti į bendrą sąjungą dažnai savo tarpe besipešančias Balkanų valstybės — Serbiją, Bulgariją, Graikiją ir Juodkalniją. Nors santarvė turėjo tikslą nukreipti šią Balkanų sąjungą prieš Austro-Vengrijos imperiją, bet Balkanų valstybėm rūpėjo skubiai pribaigti Turkija ir pasidalinti jos palikimą. Tai jom ir pasisekė. Per porą mėnesių mažosios Balkanų valstybės sutriuškino Turkiją ir būtų tikrai ją visiškai išstūmusios iš Europos. Bet ir šį kartą Europos didžiųjų valstybių "koncerto" nesantarmės išgelbėjo Turkijos sklypelį su Konstantinopoliu (Istanbulu) ir sąsiauriais, kurie vėl pasiliko turkų rankose.

Tačiau Turkijos palikimas neišėjo į sveikatą Balkanų santarvei. Nepasidalinusios grobiu, broliškosios Balkanų valstybės 1913 m. susipešė savo tarpe. Serbija, Graikija ir Juodkalnija užpuolė Bulgariją ir ją nugalėjo. Tuo pasinaudoję turkai atsiėmė iš bulgarų ką tik prarastąjį Adrianopolį, o Rumunija užgrobė bulgarų Silistrijos sritį.

Visi tie Balkanų įvykiai buvo ekspreso greitumu artėjančios Europos katastrofos baugūs signalai. Visa šios katastrofos paruošiamoji mašinerija jau dirbo pekliškų tempu. Visų kraštų ginklų fabrikai dirbo dieną ir naktį, nesuspėdami atlikti skubiausių užsakymų naujom patrankom, šoviniam, kulkosvydžiam, šautuvam ir kitiem mirties pabūklam gaminti. Generolai ir admirolai derino ir patikrinėjo seniai jau paruoštus karo planus, bandė juos manevruos ir karo žaidimuos. Slaptosios tarnybos šnipų tinklas apipynė visą pasaulį, jo agentai šnipinėjo būsimų priešų karo paslaptis, vogė planus ir projektus. Valdantiesiem pataikaujančioji spauda skubiai ieškojo vis naujų būdų patriotizmo jausmam mobilizuoti ir jau iš anksto sėti neapykantą būsimam priešui. Diplomatai stengėsi atlikti savo suktąjį uždavinį — surasti tokias karo priežastis, kad puolėju galėtų apkaltinti priešingąją pusę. Lyg cirko žonglieriai su degančiais fakelais diplomtai bėgiojo tarp Europoj sustatytų dinamito statinių, besistengdami užkurti karo gaisrą arba dar užtęsti jo pradžią pagal vyriausių štabų pageidavimą.

Rusija uoliai ruošėsi karui. Karo ministeris Suchomlinovas vis reikalavo didinti kreditus karo reikalam ir aršiai kovojo su finansų ministeriu Kokovcevu, kuris reikalavo tikslaus skirtųjų pinigų naudojimo. Caras visiškai pasitikėjo Suchomlinovu ir parėmė jo reikalavimus, o Kokovcevas vis nurodinėjo, kad skirtieji kreditai ilgai lieka neišnaudoti, karo ministerija nuolat turi pinigų perteklių. Svarbiau turėti ne pilną karo ministerijos kasą, bet patrankų ir šovinių pilnus artilerijos parkus, šautuvų, kulkosvydžių ir kulkų pilnus ginklų sandėlius. Tačiau vis dėlto Rusijos karo jėga atkuto ir japonų karo padarytieji nuostoliai buvo su kaupu išlyginti.

1912 m. liepos mėnesį caras susitiko Baltijos Porte su kaizerių Vilhelmu, kuris norėjo dar bandyti Rusiją atitraukti nuo glaudžios draugystės su Prancūzija. Caras dabar buvo nepaprastai atsargus savo žodžiuos ir net iš viso vengė kalbėti apie politiką, nes bijojo, kad Vilhelmas jo vėl neapsuktų, kaip buvo Biorkėj. Vilhelmas stengėsi pasirodyti nepaprastai taikingas. Besikalbėdamas su jūros reikalų ministeriu admirolu Grigorovičiu jis net siūlė užsakyti Vokietijoj projektuojamuosius karo laivus, kurių statybai kreditų suteikė Dūma. Tai būsią pigiau kaip statyti patiem rusam. Rusų jūrininkai piktinosi tokiu pasiūlymu, kuris skambėjo lyg pasityčiojimas, nes jau neabejota, kad Rusijos priešas būsimam kare bus Vokietija.

Ir šį kartą, kaip ir prieš 10 metų, Vilhelmas bandė nukreipti Nikalojaus dėmesį iš Europos į Tolimuosius Rytus, kalbėdamas apie "geltonąjį pavojų," kuris šį kartą gresiąs iš revoliucijos apimtosios Kinijos. Bet tos pastangos buvo bergždžios. Nikalojus dar nebuvo užmiršęs, kaip brangiai Rusijai ir jo paties garbei kaštavo tas "geltonasis pavojus."

Karo temos dažnai kildavo pasikalbėjimuos per tą pasimatymą. Atvirai tuo reikalus kalbėjosi Kokovcevas su Vokietijos kanclerju Betmanu-Holvegu, kuriam įrodinėjo rusų ginklavimosi esant tik apsigynimo priemone, nes Rusija pati nieko nemano užpulti. Betmanas-Holvegas pripažino, kad vokiečių karo sluoksniuos yra įtakingos grupės, kurios nori karo. Tačiau jis prikaišiojo Rusijai norą sujungti visus slavus ir paglemžti savo įtakon Balkanus, kur tuo metu jau brendo karo paruošiamieji įvykiai. Ir Vilhelmą atlydėjusių vokiečių karo laivų karininkų pasikalbėjimuos su rusų karininkais buvo jaučiama keista įtempta nuotaika. Tas lyg ir draugiškas dviejų kaimynų kraštų valdovų susitikimas jau daugeliui tada sukėlė abejonių dėl ateities.

(Bus daugiau)

Jonas Kaškaitis.

Pasišvaisčius Po Festivalį

(Tąsa)

Buvo tai kas tokio didingo, giliai visus perimančio! Net jaukūs šurpuliukai perbėgo tau per nugarą ir sujaudinta krūtinė bangavo, gaudydama kerinčią šitos himniškos dainos bylą... Paskui dar ir Amerikos himnas — ir to trečiojo vakaro Festivalis pasibaigė pakiliai, ūpingai.

Kaip ir kitais vakarais, taip ir dabar visi Festivalio dalyviai tapo pagerbti, gaudami atsižymėjimo pergaminus.

Vakaro pirmininkas Albertas Mierkiukas atsižymėjo paguodžiamai. Južintų - Dusetų apylinkių išeiviams suteikė jaukaus pasitenkinimo, kad štai va jų krašto atžala neištirpo be pėdsakų Amerikos lydymo katile...

Jau labai vėlas vakaras, beveik vidunaktis. Koncertas buvo labai ilgas, tai publika skubiai skirstosi, kad kiek pasilsėjus, nes juk rytoj dar viena didžiulė diena, paskutinė Festivalio diena. Čikagiškiai choristai ir menininkai ruošiasi atgal ilgon kelionėn. Kiek jiems teks prisnūsti autobuso kamšatynėj, tai tik jie patys žino. O skubintis reikia: pareigos, darbai laukia... Didelis tai visų jų pasiaukojimas, ir tą visa Festivalio publika giliai atjaučia.

Štai ir sekmadienis, lapkričio 30 d. Paskutinė Festivalio diena jau naujoj patalpoj — didžiulėj **Schwaben Hall** auditorijoj.

Įeinu į salę: pilnutėlė žmonių! Dairaus, kur čia prisišliet, gal tik užpakaly kokiam kampely... Tik štai kas čia peštelėjo už alkūnės: girdi, ten, ketvirtoj eilėj Rainienė pasirūpino,— ji laiko dar neužimtas dvi kėdes. Ai, kaip dėkui! Skubu, gi žiūriu: čikagiškis žemaitukas Leonas Jonika tik ką sėdasi šalia Rainienės, ir abu jie moja man čia pat su jais atsisėsti. Na, dėkui labai žemai! Tai gal jau neužilgo bus ir pradžia.

Apsidairiau, dvilkterėjau užpakalin: svetainė net braška... Tik galvos, galvos, galvos. Tariamės su Jonika ir Rainiene, kažin, kas bus šiandien pirmininku. Ir neteko ilgai spėlioti: ant pastolio pasirodė Onutė Stelmokaitė - **Eicke,** niūvarkiškė kaimynė, Sietynietė dainininkė, aktorė, visuomenininkė su pliusu. Atsistojusi šiapus užuodangos prie garsiakalbio, ji trumpai ir gražiai pasveikino publiką ir visus svečius menininkus, padėkojo jiems už pasišventimą ir savo meniškas įnašas į šį pirmutinį rytinėse valstijose meninį pasirodymą. Riesta antrosios kartos dzūkaitė. Nepaprastai gražiai kalbėjo. Net šalia manęs sėdįs Jonika pastebėjo, kad ir kalba ir ištarimas, kaip tik reikia, kaip negalima geriau.

Pakilo užuolaida ir išvydom hartfordiškį "Laisvės chorą." Visai patvarus atrodo choras. Matau keletą mielų, malonių veidų. Štai ir apsukrioji chorvedė **Wilma Hollis.** Prie piano ištikimoji Šalinytė - Sukackienė. Choras užtraukė aną įmantriąją Turenko "Kalvių dainą". Energingai, harmoningai sudrožė! Tuoj paskui nuskambėjo lengvesnio kompozicinio braižo liaudies daina: "Aš turėjau širmą žirgą". Irgi buvo ko pasiklausyt. Sakykit jūs man... Hartfordas, a! Tai lietuvių naujokynas, iš kurio net iki operinių aukštybių iškilo Ona Katkauskaitė **(Anna Kaskas),** net iki šauniųjų Brodvės muzikinių ir operetinių teatrų iškilo ir vis tebekyla Biruta Ramoškaitė. Tame pačiam Hartforde lavina savo gražų soprano balsą Onutė Griškevičiūtė. Iš ten pat netolimo miestelio paeina ir švelniabalsė Lelija Bastytė - Židžiūnienė **(Sidney).** Gražus rekordas! Yra kuo pasididžiuot.

Antras numeris - soprano solistė Noma Čaponytė **(Chaponis),** iš Šriuzburės miestelio, Masačiūzės valstijos. Pianu jai padeda Jozefina Karsokienė. Čaponytė padainavo Šimkaus "Lopšinę" ir Petrausko "Girių paukšteliai." Jau pusėtinai prasisiekusi dainininkė. Turi gražų balsą ir turi gražių galimybių.

O štai ir žvaigždžių žvaigždė! Mūsų įstabioji Biruta Ramoškaitė! Pianu ją lydi Bronytė Šalinytė - Sukackienė. Mūsų mylimoji Biruta padainavo Petrausko "Kaitink, šviesi saulute" ir Sarpaliaus "Dukružėlę". Ir kaip ji dainavo! Aprašyt negalima: reikia girdėt, kad pilnutiniai aprėpus jos vargoniškai didžiulį, tokį spalvingą, širdingą balsą, lankstų iki švelniausių niuansų, tokį gilų, tokį jausmingą. Budvardžiai ir epitetai vargu bau apipavidalintų jos nuostabią gamtos dovaną, jos fenomenalų dramatinio sopraną balsą, kurs taipgi žavingai skamba lyriškai ir koloraturo posmose.

Kai pratrūko salė aplodismentais, tai jau reikėjo ją kaip nors numaldyt. Pirmininkė Onutė Stelmokaitė pareiškė, kad Ramoškaitė ir vėl dainuos, paskiau, po kelių numerių. Ir publika nurimo.

Vėl Hartfordas. "Laisvės choro" vyrų grupė, vadovaujama vis tos pačios egzotiškos prancūzaitės Vilmutės **Hollis.** Ir vyrai savo muzikingajam miestui gėdos nepadarė. Atsirekomendavo vyriškai. Yra stiprių balsų, ir gerai jie suharmonizuoti. Sudrožė sutartinę "Ruduo" ir Stasio Šimkaus "Plieno Žirgą".

Ir vėl paeiliui choras: jaunas, dar nedidelis, bet guvus ir energingas Filadelfijos "Lyros choras". Jį diriguoja Rožytė Mierkytė, vakarykščio pirmininko Alberto sesutė. Vadinas, irgi mūsų krašto paėjimo, nuo Jūžintų ir nuo Dusetų, — antroji gentkartė. Gudrus choras ir gudri jo vadovė. Nelyginant, kaip ir detroitiškis merginų sekstetas. Ne vieną kokią ištisinę dainą dainavo, bet gal bent šešių ar daugiau skirtingų dainų dalis gražiai po posmą sukabinėjo. Ir išėjo taip sklandžiai, taip dailiai, tarytum vokalinį vainiką nupynė. Tuoj paskui ir kitą dainų šiupinį mums filadelfiečiai skambiai patiekė. Tokia savo taktika choras parodė savo balsinį lankstumą ir gabumą sėkmingai susidoroti su bet kokiomis melodijomis. Išėjo originaliai ir nenuobodžiai.

Bronytės Šalinytės - Sukackienės mokinė Suzana Kazokaitė, kontralto solistė, "Vyturėl. styg. ansamblio" dainininkė ir gitaristė, daug kartų girdėta per lietuvių radiją ir koncertuose, įrodė savo išlavėjimą. Padainavo Juozo Gruodžio "Visur tyla" ir B. Šalinytės-Sukackienės "Aš ir paklausiau" su dramatišku ryškumu ir tonaliniu stiprumu.

(Daugiau bus)

Italijos socialistai ir komunistai išvien dalyvaus rinkimuose.

U.N. Facts and Faces . . . . . LEBANON

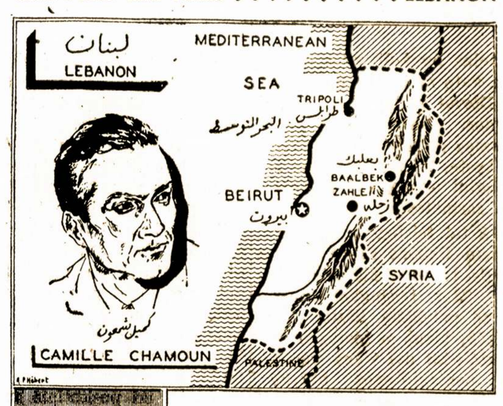

The famous hills of the Lebanon, rising in an area whose civilized history goes back more than 5000 years, mark out one of the oldest and most important trade routes of the Middle East. With the sea at its front door, the Lebanon has sent its traders throughout the Mediterranean for thousands of years. The modern Republic of Lebanon has existed independently since 1941 after a period under a League of Nations Mandate, administered by France. Lebanon, whose most important industry is agriculture, is proud of her American and French universities in the capital, Beirut. Camille Chamoun represents her at the United Nations General Assembly. Her flag, adopted in 1943, has two red and one white stripe, in which is a green Cedar of Lebanon.

U.N. Facts and Faces . . . . . LUXEMBOURG

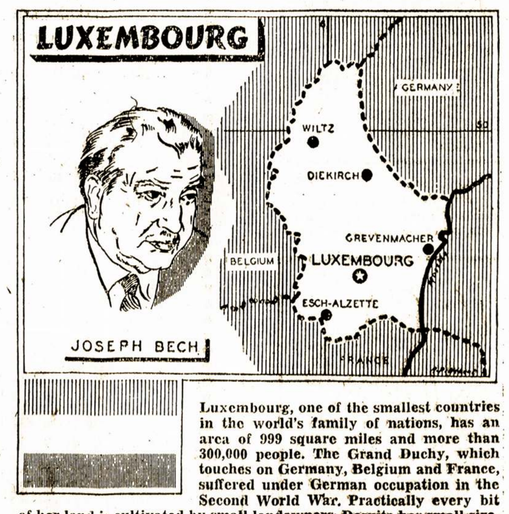

Luxembourg, one of the smallest countries in the world's family of nations, has an area of 999 square miles and more than 300,000 people. The Grand Duchy, which touches on Germany, Belgium and France, suffered under German occupation in the Second World War. Practically every bit of her land is cultivated by small landowners. Despite her small size, Luxembourg supplies the world from an enormous output of iron and steel. As a trading nation, Luxembourg is allied economically with Belgium and the Netherlands in the first important post-war customs union, called Benelux. Foreign Minister Joseph Bech is Chairman of Luxembourg's Delegation to the United Nations General Assembly. Her flag has red, white and blue horizontal strips.

Living Room Cushions

Refilled With New Springs

$3.75

Sofą Apačios Perbudavojimas

Už $12.00

Šaukite FRANK. NIghtingale 5-2535.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

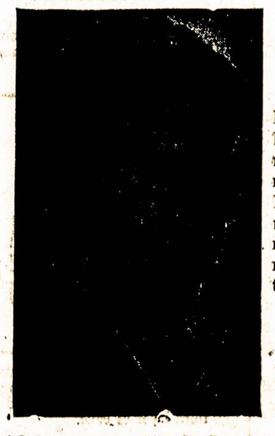

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

DETROITO ŽINIOS

Iš Metinių Organizacijų Susirinkimų ir Veikimo

Pradžioj metų, pirmą mėnesį, vyksta metiniai organizacijų susirinkimai, kuriuose dalyvaujant paaiški veikimas praėjusių metų. Teko dalyvauti LDS 21-mos, LLD 52-ros kuopų ir Moterų Pažangos Kliubo metiniuose susirinkimuose. Tačiau turiu pripažinti, kad praėjusiais metais šių organizacijų veikimas nebuvo patenkinančiai spartus. LDS kuopos iždas tuščias, naujų narių gauta vos 9-ni, labai toli nuo skirtos šiai kuopai kvotos. Su LLD kuopa ir taip pat: naujų narių kaip ir negauta, iždo pinigų nėra.

Moterų Pažangos Kliubas finansiniai kol kas stovi netaip jau blogai. Paskutinis kliubo parengimas - vakarienė gerai pavyko: pelno davė net $176. Tai dar turi iždo apie $300. Šiaip ir šio kliubo veikimas eina lėtai, kaip tai, nebesiranda draugių, kurios galėtų arba norėtų įdėti daug energingo darbo kliubo naudai. Priešmetiniame kliubo susirinkime nepasisekė išrinkti naują valdybą, pasiliko tos pačios draugės ir, žinoma, jau ne su noru. Turėjęs įvykti metinis susirinkimas tokiu nebuvo, nes pamiršta pasirūpinti, kad būtų peržiūrėta kliubo finansų knygos, neprirengta jokių metinių raportų. Užrašų raštininkė net nepribuvo susirinkiman, todėl nei praeito susirinkimo protokolas neskaitytas. Narių susirinko taip jau apgailėtinai mažai. Tačiau reguliaris susirinkimas buvo atlaikytas, ir keletas gan gerų sumanymų pravesta.

Kliubo pramogų komisija matyti rūpinasi jai pavestu darbu: rengiasi prie parengimo atžymėjimui Tarptautinės Moterų Dienos. Parengimas įvyks kovo 7-tą dieną. Taipgi nusitarta surengti prisidėjimui prie "Vilnies" bazaro "Shower Party" kada nors vasario mėnesį (diena dar nepaskirta).

Nutarta paremti dar šie svarbūs tikslai, po $5 skirta: Vaikų paralyžiaus fondui, Ateivių Teisių Gynimo Komitetui ir sveikinimui "Laisvės" suvažiavimo.

Nors ir neskaitlingas susirinkimas, vienok atlikta keletas gerų dalykų, dargi padaryta planai tolimesniam veikimui. Na, bet jeigu visos kliubietės tą vakarą būtų atsisėdusios namie pas pečių, nebūtų buvę nieko atlikta. Tas dar sykį parodo, kaip svarbu yra dalyvauti savo organizacijų susirinkimuose.

Grįšiu vėl prie minėtų pirmų dviejų kuopų. Mano nuomone, kodėl kuopose veikimas nėra našus, yra daugiausiai dėl nerangumo kuopose priklausančių narių. LDS 21-moj kuopoj yra apie 250 narių, tačiau jie visai nesiinteresuoja kuopos reikalais, ir susirinkimuose dalyvauja tik apie pora tuzinų, o didžiuma net ir duokles mokėti velyk jau veža pas sekretorių į namus, nors ir toliau ir ne taip jau paranku yra pasimokėti, kaip kad būtų susirinkime. Ir jeigu valdybos ir komisijos rūpesčiu surengiama kuopos naudai parengimas, šitie patys nariai nemato-nesupranta reikalo dalyvauti.

Visai taip pat elgiasi ir LLD 52-ros kuopos nariai. Iš apie 200 narių, dalyvaujančių yra gal vienas ketvirtadalis, kiti gi sekretoriaus prispirti duokles apsimoka ir ten jų rūpesčiai su organizacija pasibaigia.

Minėtų kuopų valdybos ir komitetai šiais ateinančiais metais rengiasi dėti daug pastangų dėl geresnio kuopose veikimo, ir jau rengiasi prie pirmų šiais metais parengimų dėl sutvirtinimo iždų. LLD 52-ros kuopos balius ir šokiai įvyks vasario 22-rą, Draugijų svetainėje. LDS 21ma kuopa bendrai su Detroito Radijo Kliubu statys veikalą balandžio 18-tą buvusioje Lietuvių svetainėje.

Šių kuopų nariai pasižymėkite sau tas dienas ir laikykit sau už pareigą dalyvauti. Pradėkit šiuos metus, taip sakant, kaip reikia. Remkit savo organizacijas ir iš to įsigysit tam tikrą pasitenkinimą, nes matysit tuomet pasekmingą ir našų veikimą.

Organizacijų Narė.

CLEVELANDO ŽINIOS

Apie LDPD Susirinkimą

Sausio mėn. 21 d. atsibuvo LDP Draugijos skaitlingas susirinkimas. Būtų pageidautina, kad susirinkimai visados būtų tokie skaitlingi ir gyvi, kad visi nariai dalyvautų visados taip skaitlingai ir svarstytų draugijos reikalus.

Priėjus prie naujų sumanymų draugijos gerovei, nutarta surengti pikniką. Į komisiją išrinkta J. Žebrys, A. Mockaitis ir V. Karmūzas. Manau, kad surengs gražioj vietoj ir gerą pikniką.

Susirinkime teko nugirsti, kad nekuriems nariams nepatiko žilo Petro korespondencija iš LDPD metinio susirinkimo, kuris atsibuvo pračjusiais metais gruodžio 17 d., o "Vilny" korespondencija tilpo gruodžio 24 d. Ir dėl to nepatiko nekuriems draugams, kad žilas Petras ragino daugiau jaunimo prirašyti prie mūsų draugijos, kad mums išsiskyrus iš gyvųjų tarpo jaunuoliai užimtų mūsų vietą ir palaikytų draugiją ant toliau.

Žinoma, mažai yra žmonių, kurie norėtų mirti, bet vistiek su saule negyvensime: vėliau ar anksčiau turėsime užleisti jaunimui savo vietas. Ir dar sykį raginu: prirašykim į LDPD savo sūnus ir dukteris, kad užimtų mūsų vietas ir palaikytų šią progresyvę organizaciją. O jums, draugai, velinu gyventi sveikiems šimtą metų ar daugiau, ir kuriems graudu darosi, tai malonėkite neskaityti žilo Petro raštų. Žinoma, negalima visiems įtikti.

Žilas Petras.

★ ★ ★

Clevelando Krislai

Sausio 21 d. įvyko LDP Draugijos susirinkimas. Per pastaruosius kelis metus naujų narių į draugiją neteko matyti įrašant, daugelis iš narių net sakydavo, kad su mumis pasibaigs ir draugijos gyvavimas. Ne taip mano naujai išrinktas draugijos organizatorius J. Žebrys. Šiame susirinkime jis įrašė porą jaunų narių, sakė turįs porą nužiūrimų ir dėlei kito susirinkimo; jo manymu, į šią Draugiją turėtų būti įrašyti visi LDS jaunuoliai, tik juos reikia pakalbinti. Juk mes irgi priklausome prie LDS, o nekurie net į SLA, ir kartu palaikome ir LDP Draugiją. Dauguma susirinkusių tą organizatoriaus nuomonę parėmė ir ant vietos nutarė paskelbti vajų ir per sekamus 6 mėn. priimti naujus narius, iki 40 metų amžiaus, visai be įstojimo mokesties. Tokiu būdu yra graži proga mūsų jaunuoliams į ją įstoti. Norinti daugiau informacijų apie organizaciją, matykite organizatorių J. Žebrį, pirmininką S. Maženską, ar bile vieną iš narių.

★ ★ ★

Mirė Antanas Baranauskas

Sausio 24 d. tapo palaidotas drg. A. Baranauskas. Jis buvo pažangus žmogus, visuomet darbavosi pagal išgalę progresyvėse organizacijose. Teko girdėti, jog jaunesnis būdamas daug yra pasidarbavęs Mainierių Unijoj. Būtų gerai, kad kas daugiau apie velionį žinantis aprašytų jo biografiją.

Išlydint A. Baranauską iš Vilkelio koplyčios, J. Žebrys pasakė trumpą, gražią prakalbą, kurią pasakyti buvęs paties velionio užprašytas, apie 5 metai tam atgal. Nežiūrint gilaus sniego, pusnių ir nepaprastai šalto oro, palydovų susirinko apie 25 mašinos.

Drg. A. Baranauskas nors amžiumi buvo jau pagyvenęs, 75 metų, bet gerai atrodė ir jautėsi dar stipriu. Mirė visai netikėtai, tik už kelių valandų iš darbo parėjęs. Paliko dideliam liūdesyj žmoną, sūnų ir dukterį Clevelande ir vieną dukterį Californijoj. Reikia pasakyti, jog likusi šeima gražiai sutapus su darbininkišku judėjimu. Ypatingai pasižymi Lietuvių Darbininkų Susivienijime.

LLD 190 Kuopos Sueiga

Vasario 14 d. įvyks LLD 190 kp. draugiškas parengimas, kurio daugelis jau su nekantrumu laukia. Šis parengimas įvyks draugų Karsokų "žemutinėje svetainėje," 448 E. 146 St., arti Lake Shore blvd.: pradžia 7:30 val. vakare.

Kviečiami visi 790 kuopos nariai, o taipgi ir pašaliniai atsilankyti. Prie progos turiu priminti visiems LLD 190 kp. nariams, jog kuopos susirinkimas įvyks vasario 12 dieną, Slovėnų svetainėje, ant Holmes Ave., 8 val. vakare. Nauja knyga "Viduramžių Istorija" dar ne visų narių atsiimta, ateikite pasiimti. Susirinkime taipgi išgirsite smulkmenas apie mūsų rengiamą balių ir bendrąjį visų 3-jų LLD kuopų parengimą dėl Centro iždo parėmimo.

Žinių Rinkėjas.

CHICAGOS ŽINIOS

ŠALIES PADĖTIS, BŪSIMIEJI RINKIMAI IR LIETUVIŲ PILIEČIŲ PAREIGOS

Rezoliucija, Priimta Lietuvių Literatūros Draugijos Pirmos Apskrities Konferencijoje, 18 d. Sausio, 1948 m.

Rinkimai, kurie įvyks lapkričio mėnesį, turės didžiausios reikšmės ne tik Amerikos žmonėms, bet viso pasaulio žmonijai.

Šios šalies piliečiai turės progą pareikšti savo nuomonę apie dabar vedamą naminę ir užsieninę politiką. Reakcinė politika, vedama naminiam fronte, sumušė visus rekordus. Demokrato Trumano įvesti lojalumo kvotimai milionams valstybės tarnautojų faktinai atima jiems civiles teises ir stato juos padėtin, kad jie nei pasiteisinti negali. Tafto-Hartley aktas yra darbo unijų slopinimo aktas, kuriam lygaus, savo drastiškumu, nebuvo Amerikos istorijoje. Parnell Thomaso namerikinės veiklos komitetas iš juomi įvesta politinių raganų medžiojimo sistema yra kėsinimasis nuslopinti visą progresyvį judėjimą.

Trustų, monopolinio kapitalo neribotas plėšikavimas ir pelnai yra begėdiškiausia ofensyva prieš Amerikos žmones. Ir taip jau aukštos, kainos kasdien dar labiau kyla į padanges. Už tai yra kaltos abi didžiosios partijos.

Bendra demokratų ir republikonų užsieninė politika, Trumano doktrina ir Marshallo planas, stiprina reakciją Europoje ir Azijoje. Pilant bilionus Amerikos piliečių sumokėto taksais turto, palaikoma ir gaivinama fašizmo paliekonys, stiprinama jų įvesti režimai ir žiauriai slopinama progresyvus liaudies judėjimas.

Tas puldo, tas žlugdo ir Amerikos garbę, užpelnytą Roosevelto laikais Amerikos karių pasiaukojimu kovoje su fašistine ašim.

Dabar visiems laisvę ir demokratiją mylintiems Amerikos žmonėms lieka tik vienas kelias — trečiosios partijos kelias ir organizavimas savo politinių jėgų, Henry Wallace'o vadovybėje.

Ši pirmos apskrities konferencija ragina Lietuvių Literatūros Draugijos kuopas padėti visais galimais būdais telkti žmones į trečiosios partijos eiles, skleisti politinę apšvietą, dalyvauti kampanijose už rinkimą parašų po peticijomis, kad progresyviai kandidatai būtų ant balotо.

Ateinančiuose rinkimuose Amerikos liaudis laimės tiek, kiek ji pajėgs sumobilizuoti savo politinių jėgų, kiek ji parodys aktyvumo ir ryžtingumo.

Lietuviai antifašistai privalo atlikt savo pareigas.

(Rezoliucija priimta vienbalsiai.)

PRANEŠIMAI

MONTELLO, MASS.

PCA Progresyvių Amerikos Piliečių vietinio skyr. specialis susirinkimas įvyks vasario 5 d., 7:30 v. v. Liet. Taut. Namo mažojoj salėje. Pasitarimas būtinai reikalingas, todėl visi nariai ir tie, kurie manote būti nariais privalote dalyvauti. Prašome būti ant laiko. — Valdyba. (28-29)

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kp. susirinkimas įvyks 8 d. vasario, 3 val. dieną, Rusų Name, 735 Fairmount Ave. Kviečiame narius dalyvauti, atsiveskite ir naujų narių. Gausite knygą, kurie dar negavote. Jau laikas pradėt mokėti už šiuos metus. Taipgi turime svarbių reikalų aptarti. — Kp. Kom. (29-30)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. moterų skyr. susirinkimas įvyks vasario 6 d., 7:30 v. vak., Liet. salėje, 315 Clinton St. Draugės, visos kviečiamos dalyvauti, turime svarbių reikalų aptarti, prie progos atsiveskite ir naujų narių įrašyti į moterų skyrių. — M. K. (29-30)

ROCHESTER, N. Y.

Gedemino Draugystė rengia vakarienę, vasario 7-tą, 575 Joseph Ave. Vietiniai ir iš apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti ir paremti šią garbingą draugystę. Vakarienė bus skani. Galėsite smagiai pasišokti. Įžanga $1.25. — Kom. (29-30)

PHILADELPHIA, PA.

Judis "The Great Glinka" bus rodomas pradedant vasario 6 d. Bus rodoma ant Poplar ir 6-tos gatvių. Nepraleiskite progos. Judis įdomus, iš Sovietų Sąjungos. (29-30)

BRIDGEPORT, CONN.

LLD 63 kp. susirinkimas įvyks 6 d. vasario, 7:30 v. v., 407 Lafayette St. Prašau visų narių dalyvauti susirinkime, užsimokėti duokles, gausite šių metų įdomią knygą, taipgi turiu ir "Vilnies" kalendorių. — A. Jocis, Fin. Rašt. (29-30)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

OPERATORĖS
Patyrusios prie Singer Mašinų. Darbas į sekcijas, prie bliuzių.
A-1 BLOUSE, INC.
122 Spring St., New York City
(29)

MAŠINŲ OPERATORĖS IR RANKINĖS SIUVĖJOS
Nuolatinis Darbas. Gera Alga. Apmokamos Vakacijos. 6 Apmokamos Šventės. Prisideda Bonai. Puikios Darbo Sąlygos.
GLENWOOD CLOTHES, LTD.
41 Academy St., Poughkeepsie, N. Y.
(34)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS

MERGINOS - BERNIUKAI
Fabriko Darbas
Patyrimas nereikalingas. Dirbti prie odos dalykėlių. KREIPKITĖS Į
BROWN & CO.
1274 BRONX RIVER AVE., BRONX, N. Y.
(Elder Ave. Stotis ant Lexington ir Pheihem Bay Subvės)
(26)

OPERATORĖS SIUVĖJAI IR PROSYTOJAI
Prie vyriškų kostiumų. Nauja Dirbtuvė. Geros darbo sąlygos
UNIJINĖ DIRBTUVĖ
H. L. B. CORPORATION
525 W. 52nd St., N. Y. C.
(29)

Skaitytojų Balsai

"Laisvės" Redakcijai:

Kiek laiko atgal drg. R. Mizara aprašė apie festivalį ir atskirai suminėjo kiekvieną programos dalyvį ir grupes. Dabartiniu laiku gerbiamas Jonas Kaškaitis labai gražiai ir talentingai aprašo apie viso festivalio programos dalyvius. Tokių aprašymų, mano supratimu, reikalinga ko daugiausia mūsų spaudoje.

Bet aš negaliu toliau iškentėti nepakritikavęs tuodu rašėjus. Kaip pirmas, taip ir antras rašo apie vieną dainininkę ir jos atsižymėjimą pildyme dainų programos. Man sunku suprasti, kaip gerbiami rašėjai galėjo matyti programoje dalyvaujant Erma Kishkiūnas iš Hartfordo, kadangi tuo laiku, kai vyko festivalis, E. Kishkiūnienė stipriai sirgo šalčiu ir buvo namieje lovoje, o ne festivalyje! Mūsų kolonijoj visi skaitytojai tą faktą žino ir kada paskaito tokį aprašymą apie nebūtą daiktą, nori paklausti, kur buvo tie rašytojai, kai festivalio programas bus perstatomas suėjusiai publikai? Atsargiau ir tiksliau, tai visuomet išeina daug geriau.

Skaitytojas.
Hartford, Conn.

So. Boston, Mass.

Laisvės Bankietas

Ateinantį sekmadienį, vasario 8 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliube, 318 Broadway, įvyks metinis dienraščio Laisvės bankietas.

Šį bankietą rengia LLD 2 kuopa ir kviečia visus ir visas atsilankyti. Pietūs prasidės lygiai 2 valandą dieną. Todėl užtektinai laiko bus visiems draugams ir draugėms pasikalbėti ir po visko sugrįžti į namus. Todėl kviečiame ir iš tolimesnių miestų ir miestelių svečius ir viešnias.

Gaspadinės P. Žukauskienė, D. Rauplėnienė, U. Kavaliūnienė, T. Nukienė ir kitos, tikrai pagamins skanius pietus. Gaspadoriai G. Lekas, M. Dambrauskas rūpinasi skaniais gėrimais. Tad kviečiame visus ir visas atsilankyti, skaniai pasivalgyti, pasimatyti su draugais ir draugėmis ir paremti mūsų dienraštį Laisvę.

Rengėjai

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

RONKONKOMA 8634

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MŪSŲ MEDUS
Akių šviesą padaugina. Ausų niežėjimą prašalina. Kosulį palengvina. Didervines panaikina. Mes parašom kaip vartoti.
Ir medaus prisiunčiam tik už $1.00.
K. S. BARANAUSKAS
15 Franklin St., Hudson, Mass.
Tel. 1169-W

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.
PIETŪS 60c. Iš 5-ių patrovų
VAKARIENĖ 85c Iš 7-ių patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774
Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.
Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

BAR & GRILL
LIETUVIŠKA ALUDĖ
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados Black Horse Ale
JOSEPH ZEIDAT
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiškai ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniškai įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5172

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

New Yorko ir Apielinkės Žinios

LDS 1 Kp. Metinis Susirinkimas

Visi Nariai Dalyvaukite.

Vasario 5 d. Laisvės Svetainėj, 427 Lorimer St., įvyks LDS pirmos kuopos metinis susirinkimas. Šiame susirinkime kuopos valdyba raportuos iš praeitų metų veiklos ir finansų stovio. Taipgi, šiame susirinkime nominuosime kandidatus į LDS Centro Tarybą. Kaipo metiniame susirinkime turėsime ir daugiau svarbių tarimų padaryti dėl LDS gerovės. Taigi, visi nariai atsilankykite. Taipgi nepamirškite, kad dabar LDS vajus dėl naujų narių įrašymo, tai pasistengkite ir naujų narių atsivest.

Pradžia 7:30 v. v.

M. Stakovas, prot. sekr.

Veteranų "Streikas"

Bronxe, valdiškų namų projektuose Castle Hill ir Bruckner, kuriuose gyvena pereito karo veteranai, kyla smarkus protestas prieš nepristatymą žibalo apšildymui. Pirmiau jie buvo nutarę "streikuoti," tai yra, nemokėti rendų, kol nebus suteikta paprasta kaina žibalo. Bet tada nepaskyrė laiko, kada streikas prasidės. Dabar panaujino tą nutarimą ir pasiryžo tuojau pradėti streiką.

Sau legališku patarėju kovoje su valdininkais veteranai pasiėmė Leo Isaacson, Amerikos Darbo Partijos kandidatą į Kongresą.

Šis protesto streikas paliečia 1,400 veteranų. New Yorko valdžia susirūpinusi.

Apart atsisakymo mokėti rendų, veteranai nutarė atsišaukti į Miesto Tarybą su reikalavimu, kad jų namai būtų apšildyti.

Kova už Sumažinimą Rendų

Pereitą šeštadienį New Yorke įvyko metinė konferencija Emergency Committee on Rent and Housing. Dalyvavo 250 delegatų. Plačiai buvo kalbėta apie kovą už numušimą rendų. Ypatingai būsią kovojama už numušimą rendų apie 100,000 šeimų, kurios turi mažas įplaukas, gyvena didžiausiam susikimšime, moka aukštas rendas.

Vasario 4 dieną bus pasiųsta delegacija pas miesto majorą, kuriam bus išdėstyti konferencijos reikalavimai. Bus taip pat pasiųsta atstovai į Albany, kur bus reikalaujama, kad valstijos valdžia paskirtų $500,000,000 statymui naujų namų New Yorke.

Konvencija gavo nuo Henry Wallace pasveikinimo laišką. Trečiosios partijos kandidatas į prezidentus velina pasisekimo New Yorko žmonių kovai už pagerinimą būklės.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Padėka Laisvės Bankieto Darbininkams

Šiemet Laisvės bankietui turėjome gražią talką. Visas aptarnavimas publikos ėjo našiai. Tą visą gražų darbą atliko sekanti dienraščio Laisvės patriotai:

Prie valgių gaminimo virtuvėje subatoj dirbo sekančios moterys: Mrs. Zeikus, M. Kalvaitienė, O. Depsienė, M. Norbutienė, Globičienė, Paškauskienė ir O. Reinhardtienė.

Vyrai: Geo. Wareson, J. Kalvaitis ir J. Baltrušaitis.

Nedėlioj dirbo moterys: Dd. Zeikus, Kalvaitienė, Jakštienė, Depsienė, Globičienė, Norbutienė, Reinhardtienė ir Paškauskienė.

Vyrai: Geo. Wareson, J. Kalvaitis ir V. Baltrušaitis.

Prie stalų patarnautojos: Adelė Grannas, Helen Feiferienė, Vera Bunkienė, Gladys White, Florence Kazakevičiūtė, Dolores Vaitkiūtė, Jean Vaitkiūtė, Lillian Briedžiūtė, Eleanor Briedžiūtė, Helen Bručas, Anelė Ventienė, Natalija Nagulevičiūtė, Nastė Buknienė, Eva T. Mizarienė.

Vaikinai: Leon Geisler, Vytautas Žilinskas, Al Žvirblis, John Seder, J. Judžentas, John Selwack, Povilas Venta, Jonas Ignatavičius, N. Pakalniškis, Albert Kavaliūnas, K. Yuknis.

Visiems bankiete dirbusiems prie valgių gaminimo ir patarnautojams prie stalų širdingai dėkojame už taip gražią talką savo dienraščiui.

Nors oras buvo labai blogas, buvo priversta daug sniego ir buvo smarkiai šalta, tačiaus publikos bankiete buvo daug ir bankietas duos dienraščiui gražaus pelno.

Laisvės Administracija.

N. Y. Yra 450,000 Neapdraustų Darbininkų

Nors yra įvesta nedarbo apdrauda, bet ne visus ji paliečia. Štai pasirodė, kad vien New Yorko valstijoje yra 450,000 darbininkų ir darbininkių, kurie negautų nedarbo pagalbos, jeigu jie netektų darbo.

Dalykas tame, kad nedarbo apdrauda neapima tų darbininkų, kur dirba mažiau, kaip keturi, tai yra, mažųjų dirbtuvėlių. Iškelta reikalavimas, kad valstija pasirūpintų ir tų darbininkų reikalais, kad ir jie nedarbo laiku galėtų gauti pagalbą.

Auto Užmušė Berniuką ir Vairuotojas Pabėgo

Šeštadienio vakare automobilius užvažiavo ant Herman Bohlman, 13-kos metų berniuko, gyvenusio 149-16 — 147th St., So. Ozone Park, mirtinai sužeidė berniuką ir skaudžiai užgavo jo broliuką 3-jų metų ir auto nuvažiavo.

Berniukas vežėsi 50 svarų anglių maišelį, kad apšildyti jų gyvennamį. Herman Bohlman nuvežtas į ligoninę greitai mirė. Kada nelaimė įvyko, tai tėvas dirbo Maspethe.

Profesoriai ir Pienas

New Yorko kolegijų profesoriai net šešias valandas "prakaitavo," diskusuodami ir siūlydami įvairius sumanymus, kad numažinti pieno kainas. Mat, jie mato, kad nemažai studentų negali augti pilnai sveikais todėl, kad jie negauna užtektinai pieno.

Žinoma, jų diskusijos ir sumanymai geras dalykas, bet kas jų pasiūlymų paisys? Pieno kompanijos nori pasidaryti kuodaugiau pelno, kelia kainas, o kas joms, kad nevisi piliečiai gali nusipirkti tiek pieno, kiek jų šeimų sveikata reikalauja.

Jūrininkai Išvyko Washingtonan

Iš New Yorko miesto išvyko organizuotų jūrininkų masinė delegacija į Washingtoną. Jūrininkai protestuoja prieš vyriausybės pažadėjimą pagal Marshall Planą pavesti penkis šimtus Amerikos prekybinių laivų Vakarų Europos šalims. Jie sakė, kad atidavimas tų laivų atimtų darbą iš 29,000 Amerikos jūrininkų.

Protesto delegaciją suorganizavo ir pasiuntė CIO National Maritime Unija. Išvyko 150 jūrininkų.

Tai Gražus Kompanijos Pelnas---$26,838,788

National Steel Corp. paskelbė, kad 1947 metais pelnė $26,838,788 po visų apmokėjimų. Ponai pyksta, kad taksai sudarė virš 19 milionų dolerių.

Bet, nepaisant visų tų "skriaudų," kiekvienas šėras suteikė $12.03 metinių dividendų. Reiškia, pelnyta gražiai iš plieno industrijos darbininkų sunkaus darbo.

Mirė

Michael (Steele) Stasiulewicz, 65 m. amžiaus. Gyveno po 5224 — 35th St., Long Island City, N. Y. Mirė sausio 31 d., Šv. Jono ligoninėj. Kūnas pašarvotas grab. J. Garšvos koplyčioj, 231 Bedford Ave., Brooklyne.

Laidotuvės įvyks vasario 4 d., 10 val. ryto, Kalvarijos kapinėse.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi laidotuvių direktorius J. Garšva.

Anna Medelis, 70 m. amžiaus. Gyveno po 759 Halsey St., Brooklyne. Mirė namuose, po viršminėtu adresu, sausio 30 d. Kūnas buvo pašarvotas J. Garšvos koplyčioj, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyko vasario 3 d., 10 val. ryto. Velionis paliko nuliūdime vieną sūnų, tris dukteris ir 6 anukus.

Laidotuvių pareigomis rūpinasi laidotuvių direktorius J. Garšva.

Nepaisant, kad New Yorke daug sniego, tas apsunkina auto važiuotę, bet biznieriai sako, kad biznis eina gerai.

Annie M. Candelario, 30 metų, prisipažino Bronx teismabutyje, kad ji pašalpomis išėmė iš miesto $6,000, tuomet, kada banke turėjo $5,000.

Jūrininkas James Robbins, 27 metų, sulaikytas Brooklyne ir kaltinamas, kad jis užmušė Arthurą Hunt, 48 metų, 337—44th St. sklepe.

Sovietų Delegatas Pasmerkė Spaudoje Melus

Jungtinių Tautų komisijoje, kuri svarsto spaudos ir informacijų reikalus, Sovietų Sąjungos atstovas Jacob M. Lomakin pasmerkė "The News" ir "The N. Y. Times" už neteisingas "informacijas."

Amerikos delegatas citavo "The News" redakcinį, kuriame ponai redaktoriai rašė, kad Jungtinių Tautų rezoliucija spaudos ir informacijų klausime yra "rusiška." Lomakin pareiškė, kad "The News" ir "The New York Times" yra "informacijos" kreivame veidrodyje.

Gal Tirs Namų Raketą

Įvairios karo veteranų organizacijos atsikreipė į federalę valdžią reikalaujant užtarimo. Pasirodė, kad daug karo veteranų atsidūrė baisioje padėtyje. Jiems buvo namai parduota su mažai pinigų įnešimo arba ir visai be jo, bet į mėnesį rendos reikia mokėti taip aukštos, kad, darbams sumažėjus, daugelis tų veteranų negali pilnai tą atlikti.

Kontraktoriai ir firmos, kurios tuos namus pastatė ir pardavė "lengvomis sąlygomis" karo veteranams, dabar jau siekia atsiimti namus ir karo veteranus iškraustyti. Todėl, karo veteranų organizacijos reikalauja federalės vyriausybės tyrimo ir pagalbos.

Bet atrodo, kad jeigu karo veteranai gerai nesusiorganizuos, jeigu jie negaus masinio žmonių pritarimo ir užstojimo, tai didelė dalis jų turės netekti tų "savo" namų. Turčių supratimu juk yra taip: "neišpildai sutarties-kontrakto, nesumoki kiek reikia, tai tavo kaltė."

17-kos metų jaunuolis R. B. Johnson, gyvenąs Jackson Heights, suimtas ir kaltinamas, kad jis atlikęs 5 vagystes. Jį suėmė detektyvas Geo. Mertz.

PRANEŠIMAS

RICHMOND HILL IR E. NEW YORK, N. Y.

LDS 13 kp. ir ALDLD 185 kp. susirinkimai dėl tam tikrų priežasčių nejvyks. Susirinkimai bus kitą mėnesį. Tėmykite dienraštyje dienos pranešimą. — M. Klimas, sekr.

(28-29)

Berniukai Plaukė ant Ledo 35 Minutes

Šaltis sukaustė ežerus ir upes, bet ant Hudson upės ledas nebuvo tvirtas, nes jį laužė plaukiojanti laivai. Trys berniukai, apie 15 metų kiekvienas, nuėjo ant Hudson upės ledu, ties 108th St., gan toli nuo krašto:

Tuo kartu ledas trūko ir jie atsidūrė ant ledo "salos." Vėliau ta "sala" dar kelis kartus trūko, kad po jų kojomis liko tik 8-nių pėdų pločio ir 12-kos pėdų ilgio ledo gabalas. Srovė juos nešė 35 minutes, iki laivelis pribuvo ir išgelbėjo. Tas turėtų būti pasarga kitiems, nes šie berniukai gyvi išliko tik per plauką.

Vilnies KALENDORIUS

Svarbus mokslinių raštų ir įvairių informacijų rinkinys

KNYGA IŠ 200 PUSLAPIŲ

IŠLEIDO DIENRAŠTIS VILNIS

Kaina 50c, Platintojams 40c

Vilnies kalendorių galite gauti dienraščio Laisvės knygyne. Mokestį už vieną kopiją galite prisiųsti pašto stampomis. 5c ar 10c stampomis prisiųskite sumoje 50c ir tuojaus bus jums pasiųstas kalendorius.

Siųsdami užsakymus adresuokite:

LAISVĖ

427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

GERI PIETŪS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į

Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis
Savininkas

417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus

Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists

394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8842

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS
Savininkas

306 UNION AVENUE

GERAI PATYRĘ BARBERIAI

GYDYTOJAS

S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimais.

Telefonas EVergreen 4-0203

Adam V. Walmus, D.D.S.

DAKTARAS-DENTISTAS

VALANDOS:
9 A. M. — 12 N; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį
ir sekmadienį.

650—5th Ave., kamp. 19 St.

BROOKLYN, N. Y.

Tel. SOuth 8-5569

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES

512 Marion St., Brooklyn

Kampas Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.

Tel. GLenmore 5-6191

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. A. Petrika

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare

Penktadieniais uždaryta.

LIETUVIŠKA BEAUTY SHOP

Moksliniai atgaivinama oda, neveiklumą, sausumą prašalinant, plaukų slinkimo sulaikymas, plaiskanavimo prašalinimas ir atauginimas plaukų.

Pergarbaniuojame ant jūsų seno permanent be plaukų laužymo ar bi kokio kirpimo.

Bile moteriškė, norinti atrodyti nuo 10 iki 15 metų jaunesnė, turėtų užeiti dėl mokslinio atjaunėjimo patarnavimo.

Leslie Beauty Shoppe

148 MONTAGUE ST.
Boro Hall, Brooklyn, N. Y.

Telefonas TRiangle 5-3983.

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL

Degtinės, Vynai ir Alus

RHEINGOLD
BEER & ALES

★

32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8174

Peter Kapiskas

Stanley
ZUBAVIČIUS
TAKSŲ
Akountentas

111 Ainslie St.,
Brooklyn, N. Y.

Telefonas EV. 4-3049

Kas Vakarą Nuo 7 val.

Šeštadieniais ir sekmadieniais ištisą dieną.

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY

Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

Man's BULOVA...richly styled ...always accurate and dependable. $52.50

Lady's BULOVA . . . modern beauty in every trim line . . . 17-jewels. $33.75

Graži įvairybė kostumiškų džiulerių. Suknelėm setai Elgin — American išdirbimo, Laikrodžiai Longines, Bulova, Gruen, Hamilton, Benrus, etc. Vėliausių madų Moterų ir Vyrų Daimontiniai žiedai.

Atlikite savo pasirinkimą dabar. Rankpiniglai jums palaikys by kurį daiktą iki Kalėdų.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems mūsų Patronams!

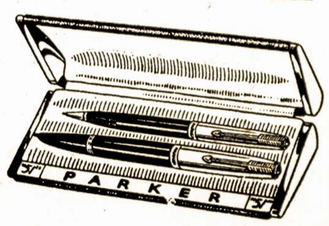

Now is the time to choose the perfect gift . . . a Parker "51" pen and matching pencil. The demand will be great . . . so avoid disappointment . . . choose tomorrow!

$17.50

ROBERT LIPTON

Jeweler

701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn

GREEN STAR BAR & GRILL

LIETUVIŠKAS KABARETAS

Kas nori gražiaai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.

Geriausias Alus Brooklyne

PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

459 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

(Skersai nuo Republic Teatro)

Telefonas EV. 4-8698

Brooklyn, N. Y.

BALIUS

RENGIA ŠV. JURGIO DRAUGYSTĖ

ŠEŠTADIENĮ,

VASARIO 7 FEBRUARY

Grand Paradise Salėse

318 Grand St., kamp. Havemeyer St.

Pradžia 7:30 v. v. Įžanga 60c (su taksais)

ŠOKIAMS GROS

Antano Pavidžio Dvi Orkestros

Gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius

Rengimo Komisija kviečia vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, smagiai praleisti laiką.